

VÄSTERÅS STAD

KOMPLETTERING ÅRSPLAN 2017

Utblick 2018 - 2020

Kommunfullmäktiges beslut 2016-12-01

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Årsplan 2017 kommunfullmäktiges beslut i juni.....	4
Stora utmaningar inför årsplan 2018 och kommande budgetår.....	5
Komplettering årsplan - revidering av Årsplan 2017.....	6
Nedreviderade skatteintäktsprognoser.....	7
Sänkt budgeterat resultatet 2017.....	7
Minskad budgetreserv.....	8
Lägre löneökningstakt.....	8
Utökade budgetramar 2017.....	9
Ökade kostnader VMN AB och omfördelning från koncernbidrag till tjänsteköp.....	9
Statsbidrag för ökat bostadsbyggande (byggbonus).....	10
Statsbidrag för ökade resurser till välfärden.....	11
Satsning på ökade resurser till grundskolan.....	11
Insatser för mottagning och inkludering asylsökande och nyanlända.....	11
Generellt statsbidrag - ökat uppdrag för vuxenutbildningen.....	13
Central anslagsfinansiering av ärendehaneringssystemet och Kontaktcenters verksamhet.....	13
Omfördelningar mellan nämndernas budgetramar.....	14
Strategiska utvecklingsområden – komplettering målsättningar.....	15
Investeringsplan 2017-2020.....	19
Utdrag ur nämndernas sammanfattning av årsplan 2017.....	25
Sammanfattning återsrapportering av uppdrag från Årsplan 2017.....	32
Resultatbudget 2017.....	34
Nämndernas budgetramar 2017.....	35
Västerås stads bolag – information om Budget 2017.....	36

Komplettering årsplan

Västerås stads planerings- och uppföljningsprocess bygger på att kommunfullmäktige i juni varje år fattar beslut om Årsplan för nästkommande år. Årsplanen innehåller förutsättningarna för kommande års verksamhet, finansiella och verksamhetsmässiga mål, prioriterade utvecklingsfrågor, driftbudget- och investeringsramar samt uppdrag till nämnder och styrelsen.

I **Komplettering årsplan** redovisas om planeringsförutsättningarna förändrats sedan kommunfullmäktige fattade beslut om årsplanen i juni. Det kan exempelvis röra sig om förändrade skatteintäktsprognoser och statsbidrag eller ny information från styrelser och nämnder. Med utgångspunkt från den senaste informationen tar kommunfullmäktige i Komplettering årsplan ställning till om det finns anledning att göra revideringar av sitt tidigare årsplanebeslut. Komplettering årsplan behandlas årligen av kommunfullmäktige i december.

Som underlag för kommunfullmäktiges beslut har styrelser och nämnder fått i uppgift att utifrån förutsättningarna i årsplanen fortsätta sitt planeringsarbete och fördela budgetramarna på de olika verksamhetsområdena. De har sedan i en sammanfattning av nämndens/styrelsens årsplan fått beskriva planerad verksamhet och utveckling för det kommande året och på längre sikt. Sammanfattningen ska innehålla en bedömning över förutsättningarna att, inom beslutade budgetramar, genomföra nämndens uppdrag samt uppnå de verksamhetsmässiga målen.

Den i Årsplanen beslutade verksamhetsinriktningen inkl eventuella revideringar i Komplettering årsplan följs under året upp i två delårsrapporter och i årsredovisningen.

I Komplettering årsplan finns också information om budget 2017 för de av Västerås stads ägda bolagen. Redovisningen är bara en information och kommunfullmäktige fattar inte något beslut om bolagens budgetar.

Enlig Västerås stads styrsystem ska internkontrollplanen för nästkommande år beslutas av kommunstyrelsen i samband med beslutet om Komplettering årsplan. Med anledning av ändrad organisation för framtagande av internkontrollplanen kommer planen för 2017 istället att behandlas av kommunstyrelsen i början av december.

Sammanfattning

De Strategiska utvecklingsområdena är kommunfullmäktiges kraftsamling för att uppnå de mest prioriterade målen för Västerås stads utveckling under den kommande perioden. I Komplettering årsplan presenteras målsättningarna för de utvecklingsområden där målen tidigare inte varit kompletta, "Höjd kunskaps- och kompetensnivå i Västerås" och "Kraftsamling för att stärka den sociala hållbarheten".

Den senaste aktuella skatteintäktsprognosen pekar på att ökningen av skatteunderlaget inte förväntas bli lika starkt som de antaganden som låg till grund för kommunfullmäktiges beslut om Årsplan 2017 i juni 2016. Ökningen av skatteintäkter och kommunal utjämning beräknas nu bli 71 mnkr lägre än beräkningarna i årsplanen. Dessutom har nämnderna redovisat behov av ökade budgetramar på 19 mnkr.

För att möta de minskade intäkterna samtidigt som behoven ökar föreslås att Västerås stads budgeterade resultat sänks från 192 mnkr till 146 mnkr. Staden uppnår därmed inte fullt ut det

långsiktiga finansiella resultatmålet på 2,5 procent av skatteintäkterna. Den kommungemensamma budgetreserven minskas också från 50 mnkr till 12 mnkr.

Men staden erhåller samtidigt betydligt ökade statsbidrag under 2017. Västerås stads andel av statens satsning på 10 miljarder kronor till kommun- och landstingssektorn för ökade resurser till välfärden beräknas bli 103 mnkr. Det möjliggör en tydlig lokal satsning på grundskolan. Västerås har idag låga anslag till grundskolan i jämförelse med många andra kommuner. För att förbättra kunskapsmålen och leva upp till ambitionen att vara en ledande skolstad ökas anslaget till grundskolan med 31 mnkr. Statsbidraget för ökad välfärd utnyttjas också för ett stort antal insatser som säkrar det kommunala uppdraget för mottagning och inkludering av asylsökande och nyanlända.

Staten har också infört ett nytt statsbidrag till kommunerna för ökat bostadsbyggande. Hur mycket respektive kommun får i statsbidrag är fortfarande osäkert och besked kommer först i december. En mycket preliminär bedömning säger att Västerås erhåller 26 mnkr. De statsbidragsmedel som erhålls avsätts i budgeten för insatser som ska stimulera och underlätta för en hög takt i bostadsbyggandet i staden.

Ett flertal av de investeringsprojekt som var planerade till 2016 har blivit försenade och kommer att genomföras först 2017, ca 80 mnkr budgeteras därför om på nytt i investeringsbudgeten 2017. Totalt utökas investeringsplanen under planeringsperioden med ca 100 mnkr. En orsak förutom förseningarna är högre kalkyl för nya Lögarängsbadet till följd av indexberäkningar.

Årsplan 2017 kommunfullmäktiges beslut i juni

I Årsplan 2017 beskrivs kommunfullmäktiges fyra Strategiska utvecklingsområden, sammandrag av styrelser och nämnders styrkort och ett urval av nämndernas kritiska framgångsfaktorer för att nå målen. Här finns också jämförelser hur Västerås står sig i förhållande till andra kommuner ur styrkortens fyra perspektiv kund, kvalitet, ekonomi och medarbetare samt kostnadsjämförelser för olika verksamhetsområden. Kommunfullmäktige fastställde också i årsplanen finansiella mål för planeringsperioden.

De ekonomiska förutsättningarna för Årsplan 2017 är betydligt bättre än vad förutsättningarna varit de närmast föregående budgetåren. Skatteintäktsprognoserna har förbättrats, samtidigt som nämnder och styrelser har vidtagit omfattande åtgärder för budget i balans, vilket förbättrat utgångsläget inför 2017. Kommunfullmäktige kunde därmed i juni besluta om en stark budget för 2017 som klarar de finansiella målen inkl målet att det budgeterade driftresultatet ska uppgå till 2,5 % av skatteintäkter, kommunal utjämning och generella statsbidrag. För 2017 budgeterades därmed ett resultat på 192 mnkr.

Nämndernas budgetramar har kompenserats för att möta löneökningar på 3,0 procent. Därutöver finns en central lönepott för särskilda satsningar på 0,2 procent. Löneökningarna beräknas därmed i årsplanen totalt till 3,2 procent. För övriga prisökningar kompenseras budgetramarna motsvarande prisökningar på 1,5 procent.

För att balansera ekonomin sattes ett generellt besparingskrav motsvarande 0,5 procent av budgetramarna. Med anledning nämndens ansträngda budgetläge undantogs äldrenämnden från sparkravet.

Trots de goda förutsättningarna finns omfattande osäkerheter och utmaningar. Alla obalanser är inte fullt ut lösta i årsplanen. Inom det sociala området kvarstår obalanser som kräver fortsatta insatser och att beslutade åtgärder får effekt. Centralt avsattes därför en gemensam budgetreserv på 50 mnkr. Den ska förutom att utgöra buffert för eventuella obalanser i nämndernas budgetramar bidra till att parera de osäkerheter som finns i befolkningsprognoserna kopplat till flyktinginvandringen samt möta svängningar i konjunkturen och skatteintäktsprognoser.

En annan osäker fråga av betydelse är utvecklingen av flyktingmottagandet. Här råder fortfarande osäkerhet både vad gäller antalet asylsökande och hur många som beviljas upphållstillstånd. Skola och boende för de nyanlända är de områden som har störst påverkan på ekonomi och verksamhet. Att lyckas med integrationen kommer att vara en nyckelfråga.

Staten har tillskjutit 10 miljarder till kommun- och landstingssektorn för att öka resurserna till välfärden. Av Västerås stads del av statsbidraget budgeterades i årsplanen 73 mnkr som gemensam reserv för att möta volymökningar samt insatser kopplade till skolan och förebyggande verksamheter. I årplanen anges att medlen ska fördelas i ett senare skede av budgetprocessen.

Utmärkande i årsplanen är också omfattningen på investeringsplaneringen. Under ett flertal år har investeringarna inom skola och äldreomsorg varit förhållandevis återhållsamma. Den demografiska utvecklingen sätter nu avtryck i investeringsbudgeten med ett omfattande antal nya objekt. Under perioden planeras också stora satsningar inom infrastrukturen avseende gator, vägar, hamnanläggning, badhus och att byggandet av ett resecentrum ska påbörjas. Den satsning på uppgradering av gatuunderhållet som påbörjades i årsplan 2016, fullföljs nu med ytterligare satsningar. Investeringsplanen för perioden 2017 – 2020 uppgår till 4,4 miljarder kronor enbart för investeringarna i Västerås stads egna regi.

Stora utmaningar inför årsplan 2018 och kommande budgetår

Den ekonomiska utvecklingen med stark skatteunderlagstillväxt förväntas mattas av inför 2018. Med nuvarande budgetförutsättningar kommer inte kommunernas skatteunderlag att räcka för att möta de ekonomiska utmaningar som är betingade av den demografiska utvecklingen. Stor befolkningsökning är att vänta i de åldersgrupper som i störst omfattning nyttjar de kommunala tjänsterna, dvs barn, ungdomar och äldre. Det leder till betydande kostnadsökningar de kommande åren.

Västerås stads budgetförutsättningar för 2018 och 2019 är att skatteintäkterna beräknas öka med ca 250 mnkr per år samtidigt som kostnadsökningarna till följd av de demografiska förändringarna tillsammans med löne- och prisökningar är ca 330 mnkr per år. Därutöver kommer "kända" kostnader, som exempelvis ökade avskrivningar kopplade till den höga investeringsnivån, på ca 30 mnkr. Kostnaderna överstiger därmed intäkterna med över 100 mnkr per år, utan att några medel satsas på kvalitetsökningar i verksamheten. Om inte åtgärder vidtas som minskar andra kostnadsposter kommer det budgeterade resultatet att vara negativt budgetåret 2019.

Komplettering årsplan - revidering av Årsplan 2017

Budgetförutsättningarna har förändrats i förhållande till det underlag som låg till för kommunfullmäktiges beslut om Årsplan 2017 den 22 juni 2016. Med anledning av de nya förutsättningarna föreslås följande revideringar i Årsplan 2017

	<u>mnkr</u>
Minskade skatteintäkter och kommunal utjämning	- 71
Utökning av nämndernas budgetramar	- 19
Central pott för lönesatsningar utnyttjad ej	+ 10
Ökade kostnader VMN AB och omfördelning från koncernbidrag till tjänsteköp	- 4
Minskad budgetreserv från 50 mnkr till 12 mnkr	+ 38
Sänkt budgeterat resultat 2017 från 192 mnkr till 146 mnkr	- 46

Satsningar och insatser finansierade av statsbidrag

	<u>mnkr</u>
Ökat anslag till grundskolan (statsbidrag för ökade resurser till välfärden)	31,2
Insatser för mottagande och inkludering av nyanlända (statsbidrag för ökade resurser till välfärden)	42,2
Insatser för att stimulera bostadsbyggandet (statsbidrag för ökat bostadsbyggande)	26,0
Ökat uppdrag för vuxenutbildningen (i generella statsbidraget)	8,0

Nedreviderade skatteintäktsprognoser

De senaste skatteintäktsprognoserna pekar på att ökningen av skatteunderlaget inte förväntas bli fullt lika starkt som de antaganden som låg till grund för skatteintäkterna i den årsplan 2017. Ökningen av skatteintäkterna och kommunal utjämning beräknas nu bli 309 mnkr jämfört med budget 2016 vilket är 71 mnkr lägre än antagandena i Årsplan 2017. Totalt beräknas skatteintäkter, kommunal utjämning och generella statsbidrag uppgå till 7 716 mnkr för 2017.

Den svenska ekonomin utvecklades starkt under 2015 och i underlaget för årsplan 2017 antogs en fortsatt hög tillväxt av skatteintäkterna under 2016 och 2017. Antalet arbetade timmar ökar i landet och ökade lönesummor bidrar till växande skatteunderlag. I de skatteintäktsprognoser som presenterades under våren 2017 förväntades skatteunderlaget öka med 5,0 till 5,2 procent per år under perioden 2015-2017. Detta att jämföra med att den genomsnittliga årliga ökningen av skatteunderlaget under senaste tioårsperioden varit strax under 4 procent.

Sveriges Kommuner och landstings senaste skatteunderlagsprognos från oktober 2016 visar på en mindre stark ökningstakt än i vårens prognoser. För 2017 beräknas nu en ökning av skatteunderlaget på 4,5 procent. Förklaringen är främst att Sveriges ekonomi inte utvecklades lika bra som förväntat första halvåret 2016. Detta har gjort att den prognostiserade BNP-tillväxten för kommande år, och därmed också antalet arbetade timmar, har räknats ner. Löneökningstakten beräknas också bli lägre vilket påverkar skatteintäkterna. En delförklaring är till den långsammare ökningen av arbetade timmar är att antalet asylsökande och ensamkommande flyktingbarn blivit färre. I de tidigare prognoserna över nationalräkenskaperna antogs att den stora tillströmning av asylsökande skulle skapa nya arbetstillfällen i staten och i kommunerna (ökad offentlig konsumtion) vilket i sin tur skulle leda till ökade skatteintäkter för kommuner och landsting. I nuläget är behovet av nyanställningar lägre och därmed blir också ökningen av skatteintäkterna lägre. Men samtidigt innebär ett minskat tryck på antalet asylsökande lägre kostnader i statens budget genom minskad omfattning på statsbidragen och färre nyanställningar. En annan förklaring till de lägre skatteintäkterna är att 2015 års taxeringsutfall inte ser ut att bli lika högt som beräknat. Trots att ökningen av det totala skatteunderlaget blir lägre än vad som budgeterades i Årsplan 2017 är ökningstakten fortfarande klart högre än under ett genomsnittså.

Sänkt budgeterat resultatet 2017

De goda ekonomiska förutsättningar inför Årsplan 2017 gjorde att budgetarbetet inriktades på att nå ett budgeterat resultat som motsvarar Västerås stads långsiktiga resultatmål på 2,5 procent av skatteintäkter mm. Detta uppnådes också och kommunfullmäktige kunde i juni besluta om en årsplan med ett budgeterat resultat på 192 mnkr

Stadsledningskontoret ser i dagsläget inte möjligheter att till 2017 vidta åtgärder som minskar verksamhetens nettokostnader motsvarade de lägre prognostiserade skatteintäkterna och de ökade behov som nämnderna redovisat. I Komplettering årsplan 2017 föreslås en minskning av den gemensamma budgetreserven och att de i budgeten avsatta medlen för särskilda lönesatsningar inte förbrukas under året. Detta räcker dock inte för att till fullo möta de minskade skatteintäkterna. Västerås stads budgeterade resultat 2017 måste därför sänkas från 192 mnkr till 146 mnkr. Det nya budgeterade resultatet motsvarar därmed 1,9 procent av skatteintäkter, kommunal utjämning och generella statsbidrag.

Minskad budgetreserv

För att uppnå det nya budgeterade resultatet på 1,9 procent av skatteintäkterna måste den gemensamma budgetreserven minskas. I Årsplan 2017 avsattes en budgetreserv på 50 mnkr. Den reserven minskas i Komplettering årsplan till 12 mnkr. Budgetreserven räcker därmed i stort sett bara till att möta tilläggsbudget i samband med resultatöverföring från föregående år och utnyttjade av medel från social resursfond. Den ursprungliga budgetreserven var också avsedd att vara en buffert för eventuella obalanser som riskerar att uppkomma i styrelser och nämnders budgetramar och för lägre skatteintäktsprognoser. Stadsledningskontoret bedömer i nuläget att risken för eventuella obalanser i budgeten är störst inom äldreomsorgen. En ytterligare risk är att det exceptionella läget på finansmarknaden med negativa räntor kan innebära en fortsatt nedgång av de finansiella intäkterna.

Lägre löneökningstakt

Som en följd av att tillväxttakten i den svenska ekonomin räknats ner förväntas också löneökningstakten bli något mer dämpad. I Västerås stads årsplan 2017 har nämndernas budgetramar kompenseras för löneökningar på 3,0 procent och dessutom finns en central pott för särskilda lönesatsningar motsvarande 0,2 procent (10 mnkr). Dessa löneökningssantaganden kan i dagsläget anses som något för höga. Det troliga är att de genomsnittliga löneökningarna i kommun- och landstingssektorn kommer att stanna strax under 3 procent om man undantar den statliga lärarlönesatsningen.

Med anledning av att den lönekomensation som nämnderna erhållit i budgetramar 2017 kan ses som något för väl tilltagen föreslår stadsledningskontoret att de medel som avsatts centralt för riktade lönesatsningar inte utnyttjas under 2017. I samband med 2017 års lönerrevision bör det istället undersökas om riktade lönesatsningar ändå kan genomföras men att de finansieras inom respektive nämnds budgetramar och tilldelad komensation för löneökningar.

Trots de lägre löneökningssantagandena gör stadsledningskontoret bedömningen att det är svårt att i Komplettering årsplan göra nedjusteringar i nämndernas tilldelade budgetramar. Nämnderna har redan kommunicerat ut 2017 års nivå på driftbidrag, skolpeng, platspriser, timpriser i hemtjänsten mm till både de privata och kommunala utförarna. Det skulle krävas omfattande administrativa insatser att i nuläget sänka priserna och det finns dessutom uppenbara risker för att det skulle ställa till med störningar i relationerna mellan beställare och utförare. Stadsledningskontoret föreslår istället att hänsyn tas till att 2017 års komensation är något för hög när komensationen för 2018 beräknas.

Utökade budgetramar 2017

Med utgångspunkt från vad som framkommit i styrelser och nämnders sammanfattning av årsplan 2017 förslås följande utökningar av nämndernas budgetramar 2017.

		<u>mnr</u>
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	Ökade volymer	6,0
Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden	Arbetsmarknadsåtgärder	3,5
Skultuna kommundelsnämnd	Hyra paviljonger Romfartuna skola och förskola	0,9
Kommunstyrelsen	Ökade bidrag enligt tidigare beslut	2,5
Kommunstyrelsen för vidare fördelning till berörds nämnder	Uppsökande verksamhet, sociala insatser i utsatta områden mm	6,0
Summa		18,9

Ökade kostnader VMN AB och omfördelning från koncernbidrag till tjänsteköp

Ökade kostnader och satsningar i Västerås Marknads- och Näringslivsaktiebolag i kombination med att delar av koncernbidraget från Västerås stadshus AB till VMN AB omvandlas till tjänsteköp från Västerås stad innebär budgettekniskt att en omfördelning måste göras mellan finansnettot och verksamhetens nettokostnader.

I Västerås stads budget ökar verksamhetens nettokostnader med 10 mnr (kommunstyrelsens budgetram) samtidigt som utdelningen från Västerås stadshus AB ökar med 5,8 mnr från 12,5 mnr till 18,3 mnr. Utdelningen redovisas som finansiell intäkt i finansnettot. Sammantaget innebär ökningen av verksamhetens nettokostnader i kombination med utdelningen inte kan utökas lika mycket, att Västerås stads budgetutrymme netto minskar med 4,2 mnr (5,8 mnr - 10 mnr).

Statsbidrag för ökat bostadsbyggande (byggbonus)

Regeringen har avsatt 1,85 miljarder kronor i ett nytt statsbidrag till kommunerna för ökat bostadsbyggande (byggbonus). Statsbidraget är i ett första skede utformat så att kommunerna har rätt att söka stöd för varje bostad som omfattas av ett startbesked från byggnadsnämnden under perioden 1 augusti 2015 till 31 juli 2016. Västerås stads statsbidragsansökan innefattar startbesked för 713 bostäder. Statsbidraget kommer att fördelas dels utifrån en pott (60 procent) med utgångspunkt för hur många bostäder som byggs och som motsvarar ett behov av bostäder hos nyanlända i respektive kommun samt en pott (40 procent) som går till de bostäder som byggs utöver behovet hos nyanlända. Boverket kommer i december att fatta beslut om hur mycket statsbidrag som utgår till respektive kommun. Med utgångspunkt från de rekvisitioner som lämnats in och Västerås stads befolkning görs en grov bedömning om att staden kan erhålla ett statsbidrag på 26 mnkr. Det finns inga krav som är förenade med användningen av statsbidraget och det kan därmed ses som en form av generellt statsbidrag. I statens budget finns medel avsatta för statsbidrag för ökat bostadsbyggande varje år under perioden 2016 – 2019.

Under förutsättning att Västerås stad erhåller 26 mnkr i statsbidrag föreslås att statsbidraget fördelas enligt följande. Medlen ska användas till insatser som stimulerar till ökat bostadsbyggande och det strategiska målet om 4 000 nya lägenheter.

		<u>mnkr</u>
Byggnadsnämnden	Förstärkt hantering av bygglovs- och fastighetsärenden samt gestaltning	1,3
Miljö- och konsumentnämnden	Medel för tidiga insatser inom den fysiska planeringen och effektivisering av samhällsbyggnadsprocessen	1,2
Kommunstyrelsen	Tjänst som bostadsbyggnadsstrateg	1,0
Individ- och familjenämnden	Bostäder för sociala ändamål. Förkorta längden på institutionsplaceringar	4,5
Gemensamt	Gemensam pott för insatser som ska stimulera bostadsbyggandet. Tillgänglig reserv för kommande åtgärder	18,0
Summa		26,0

Insatser som kan vara aktuella för finansieras från den tillgängliga reserven är olika åtgärder för att få fram byggbar mark för bostäder och aktiviteter som utvecklar och effektiviserar bostadsbyggnadsprocessen.

Medlen är tillfälliga under 2017. Beslut om eventuell förlängning tas i kommande års budgetar när säkrare bedömningar kan göras av nivån på statsbidraget.

Tekniska nämnden har i budget 2017 satsat 1,2 mnkr på förstärkt bemanning för att öka planeringsresurserna för att klara målsättningen inom bostadsbyggandet. Tjänsterna finansieras av det budgetutrymme som skapats inom befintlig budgetram, genom bland annat minskade kostnader för kollektivtrafiken.

Statsbidrag för ökade resurser till välfärden

För att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar och öka resurserna till välfärden tillförs kommun- och landstingssektorn 10 miljarder kronor i statsbidrag för 2017 och framåt. Av tillskottet tilldelas kommunerna 77 procent och landstingen 23 procent. Staten ställer inga krav på hur statsbidraget ska utnyttjas och det är inte heller riktat till någon specifik verksamhet.

Vid tidpunkten för beslutet om Årsplan 2017 var det allmänna planeringsläget mycket osäkert. Större delen av statsbidraget för ökade resurser till välfärden, 73,4 mnkr, avsattes därför som gemensam reserv för kommande volymökningar och riktade insatser inom skola, förskola och förebyggande. Avsikten var att i samband med komplettering årsplan fördela medlen på berörda verksamheter.

I komplettering årsplan 2017 föreslås att reserven fördelas så att 31,2 mnkr avsätts för satsning på ökade resurser till grundskolan och 42,2 mnkr riktas mot insatser för mottagning och inkludering av asylsökande och nyanlända.

Satsning på ökade resurser till grundskolan

Västerås redovisar idag låga anslag till grundskolan, både i jämförelse med riket som helhet och i jämförelse med kommuner i Västerås storlek. För att förbättra kunskapsmålen och leva upp till ambitionen att vara en ledande skolstad behövs en förstärkning av budgetramen till grundskolan.

Av statsbidraget för att öka välfärden satsas därför 31,2 mnkr på att öka resurserna i grundskolan. Medlen fördelas med 30,2 mnkr till grundskolenämnden och 1,0 mnkr till Skultuna kommunalnämnd. Nämnderna ska vid fördelningen av medlen särskilt beakta resursbehoven för de mest socialt utsatta skolorna. Anslaget är också en buffert för ökade volymer.

Insatser för mottagning och inkludering asylsökande och nyanlända

Till följd av det relativt stora mottagande av asylsökande och flyktingar som Sverige och Västerås stad stod inför under hösten 2015 har en rad mål och insatser för mottagande och inkludering beslutats av Kommunstyrelsen. Under 2016 finansieras insatserna av tillfälligt statsbidrag kopplat till nyanlända och flyktinginvandring. Målområden som särskilt prioriteras under 2016 är bostäder, arbete, utbildning, samverkan med civilsamhället samt omställningsbehov för att upprätthålla kvalitet i grunduppdraget. Prognosen 2016 är att kostnaden för dessa områden blir drygt 60 mnkr.

Flera av insatserna som är påbörjade under 2016 fortlöper även 2017. För att säkra det kommunala uppdragets miniminivå av insatser för asylsökande och nyanlända enligt anvisningslagen föreslår stadsledningskontoret att kommunfullmäktige för 2017 avsätter 42,2 mnkr av statsbidraget för ökade resurser till välfärden.

Stadsledningskontoret föreslår att bidraget fördelas på de olika målområdena enligt följande:

Område	mnkr
Bostäder	6,2
Arbete	3,8
Utbildning	25,4
varav	
förskola	0,1
grundskola	8,9
gymnasieskola	16,4
Överförmyndare	2,2
Förebyggande	4,0
Organisation och kommunikation	0,6
SUMMA	42,2

Respektive område för ersättning får faktiskt redovisade kostnader upp till maximalt motsvarande tilldelat belopp. Ersättningen betalas ut i samband med års- och delårsboksluten.

Bostäder

Bristen på tillgängliga bostäder är en av Västerås stads största utmaningar. För att möta uppdraget att ta emot samt ordna boende åt 426 personer under 2017 föreslås en utökning på två tjänster. En koordinator till fastighetskontoret som ska leta lokaler samt en tjänst som arbetar med tillsyn och boendestöd i bostäder som bostadsanpassats. Utöver dessa tjänster föreslås resurser för att, vid behov, bygga om befintliga lokaler, hyra in extra lokaler samt handlingsutrymme för att ta fram erforderliga utredningar för olika typer av bostadslösningar.

Arbete

Det arbete som idag pågår visar goda resultat och föreslås fortlöpa under 2017. Det handlar om projekten Talang och kompetens, Propellern, nyanlönt företagande samt YOU integration. Talang och kompetens är ett projekt med praktikplatstorg för asylboende, nyföretagarutbildning, övningsföretag samt studieplatser på företag. Projektet drivs ihop med en rad externa aktörer. Propellern drivs av Mimer där man utgår från boendet för att skapa en social tillhörighet med inkludering. Nyanlönt företagande lägger fokus på nätverk och mentorskap och är ett projekt som drivs ihop med Företagarana och Ung företagssamhet (UF). YOU integration är ett projekt riktat mot ungdomar som drivs ihop med Arbetsförmedlingen och handlar om att få rätt kompetensförsörjning.

Utbildning

Merkostnad för asylsökande barn och elever som ej täcks av den statliga schablon Västerås stad erhåller per barn/elev. Det är kostnader för kartläggning av respektive individs numeriska förmåga samt läsförståelse, undervisning i svenska som andraspråk, studiehandledning (undervisning i ett särskilt ämne på elevens modersmål), modersmålsundervisning (undervisning i elevens modersmål) samt tolktjänster. Det finns en stor osäkerhet kopplat till de volymeräkningar som gjorts då det är flera osäkra parametrar; när får de asylsökande sina beslut prövade, hur många får stanna, kommer

de som får avslag att lämna, när kommer Migrationsverkets boenden i Västerås avvecklas samt hur stor tillströmning av asylsökande barn och elever kommer Västerås stad ha under 2017. De pedagogiska nämnder föreslås att bli ersatta för de merkostnader som inte täcks av den statliga schablonen. Underlaget för beräkning av kostnader per elev och volymer redovisas utförliga på sidan 32 i detta dokument under rubriken ”redovisning av uppdrag från årsplan 2017”

Överförmyndare

Under 2016 har överförmyndarnämnden erhållit 2,4 mnkr utöver tilldelad ram för att täcka det extra arbete nämnden haft för cirka 500 ärenden rörande ensamkommande barn. Barnen finns kvar under 2017. Därmed kvarstår också behovet av administrativa insatser.

Förebyggande

En rad förebyggande insatser har genomförts under 2016 och ytterligare förebyggande arbete är planerat att genomföras under 2017. Språkguider på biblioteken, utbildning i vattenvana och simkunnighet samt sommarjobbsspraktik och sysselsättning för ensamkommande ungdomar är några exempel.

Organisation och kommunikation

Resurser behövs för fortsatt samordning av verksamheten för mottagande och inkludering i Västerås stad samt för att möta behoven av information och digitala plattformar.

Generellt statsbidrag - ökat uppdrag för vuxenutbildningen

I budgetpropositionen avser regeringen att till 2017 införa så kallade behörighetsgivande utbildningar inom Komvux. Det innebär en rättighet för elever som saknar grundläggande behörighet för högskolestudier att läsa in den inom vuxenutbildningen. För detta kompenseras kommunerna med ett ökat generellt statsbidrag på 54 kr per invånare. Medel motsvarande det generella statsbidraget tilldelas utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens vars budgetram utökas med 8 mnkr.

Central anslagsfinansiering av ärendehaneringssystemet och Kontaktcenters verksamhet

Kommunstyrelsen beslutade den 21 september 2016 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att i Komplettering årsplan 2017 utarbeta förslag till central anslagsfinansiering av ärendehaneringssystemet och Kontaktcenters verksamhet.

Beslutet var en följd av den översyn som har gjorts angående vilken finansieringsform som är bäst lämpad för de tjänster som finns inom Västerås stads gemensamma processer. Antingen finansieras tjänsterna av respektive nämnd/förvaltning eller genom centrala anslag. En betydande del av Västerås stads verksamheter är konkurrensutsatta eller bedrivs enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Inom dessa verksamheter är det av yttersta vikt att alla utförare känner att konkurrensen är på lika villkor. Inga utförare ska kunna utnyttja ”gratistjänster” som finansieras av andra budgetanslag eller belastas av kostnader som inte är relevanta för verksamheten. De tjänster som utnyttjas av verksamheterna och bidrar till kvalitetshöjningar och effektivisering ska bekostas av utförarna. Kostnader som inte påverkar kostnadsneutraliteten ska finansieras av centrala budgetanslag.

I översynen identifierades två tjänsteområden som idag finansieras av nämnder och styrelser men som borde vara centralt anslagsfinansierade under kommunstyrelsen. Det gäller stadens ärendehaneringssystem och de tjänster som utförs av Servicepartners Kontaktcenter. Främsta syftet

med ärendehanteringssystemet är att effektivisera administrationen kring den politiska processen och upprätthålla offentlighetsprincipen. Kontaktcenters tjänster avser främst information och kommunikation direkt riktad till medborgarna.

Central finansiering av ärendehanteringssystemet och Kontaktcenters tjänster innebär att 18,2 mnkr omfördelas från nämndernas budgetramar till kommunstyrelsen. Fördelning per nämnd se sid 35 "Nämndernas driftbudgetramar 2017".

Omfördelningar mellan nämndernas budgetramar

Nämnderna har i sina sammanfattningar av Årsplan 2017, av budgettekniska skäl, föreslagit följande direkta omfördelningar mellan nämndernas budgetramar.

Bäckbyhuset

I kommunfullmäktiges budgetbeslut för 2014 en omföring mellan nämnderna för att finansiera förändringar i Bäckbyhuset. Med anledning av skolomställningen på Bäckbyområdet förändrades Bäckbyhuset genom ombyggnation vilket påverkade de olika verksamheternas lokalhyror.

Fördelningen av lokalyta och hyreskostnad låg till grund för omfördelningen.

När ombyggnationen nu börjar bli färdig och ansvaret för de gemensamma ytorna istället fördelas på respektive verksamhet bör 2014 års omfördelning av budgetram justeras. Grundskolenämndens budgetram utökas med 0,7 mnkr, Nämnden för idrott och friluftslivs budgetram minskar med 0,4 mnkr och kulturnämndens budgetram minskar med 0,3 mnkr.

Barn i utsatta familjer

Grundskolenämnden har tidigare ansökt om medel hos individ- och familjenämnden för olika insatser aktiviteter för barn i utsatta familjer. Aktiviteterna kommer att fortsätta men budgetmedel och beslut om användning flyttas till grundskolenämnden. En omfördelning av 1,0 mnkr görs mellan nämndernas budgetramar.

Utsatta EU-medborgare

Individ- och familjenämnden driver ett center för utsatta EU-medborgare på uppdrag av kommunstyrelsen. Verksamheten kommer att fortsätta under 2017 och budgetmedlen på 0,5 mnkr föreslås överföras från kommunstyrelsen till individ- och familjenämnden.

Lönesatsningar skolledare och socialsekreterare

Arbetsgivardelegationen har beslutat att fördela 4,0 mnkr av 2016 års centrala lönepott för särskilda lönesatsningar på en ökning av lönerna för skolledare och förskolechefer. Som kompensation för de ökade lönekostnaderna utökas de berörda nämndernas budgetramar. Grundskolenämnden 1,8 mnkr, Förskolenämnden 1,3 mnkr, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden 0,8 mnkr och Skultuna kommunalnämnd 0,1 mnkr.

Av 2016 års centrala lönepott har arbetsgivardelegationen också beslutat om en satsning på ökade löner för socialsekreterare och biståndshandläggare. Individ- och familjenämndens budgetram kompenseras med 2,0 mnkr.

Omfördelning mellan de pedagogiska nämnderna

En budgetteknisk omfördelning görs mellan de pedagogiska nämnderna med anledning av den slutliga fördelningen av funktionshyrorna i internhyresmodellen och som konsekvens av att samtliga budgetmedel som kompensation för ökade arbetsgivaravgifter för unga i 2016 års budgetbeslut tilldelades grundskolenämnden för senare reglering mellan nämnderna. Förskolenämndens budgetram ökas med 4,8 mnkr, utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens budgetram ökas med 3,5 mnkr och grundskolenämndens ram minskar med 8,3 mnkr.

Strategiska utvecklingsområden – komplettering målsättningar

Strategiska utvecklingsområden är en särskild kraftsamling från kommunfullmäktige för att uppnå strategiska mål för stadens utveckling under en mandatperiod. Uppdraget ska genomföras genom en samordning av de resurser som finns i den kommunala verksamheten och tillsammans med andra aktörer i kommunen.

Kommunfullmäktige har beslutat om övergripande inriktning för fyra strategiska utvecklingsområdena:

- Kraftsamling för att stärka den sociala hållbarheten
- Sammanhållen satsning på vår fysiska livsmiljö
- Höjd kunskaps- och kompetensnivå i Västerås
- Kraftsamling för att minska miljö- och klimatpåverkan

I Årsplan 2017 (kommunfullmäktiges beslut i juni) beskrivs respektive strategiskt utvecklingsområde under rubrikerna Genomförande och nuläge, Mål och indikatorer samt Lärande och utveckling. I årsplanen konstaterades och att mål och indikatorer inte var fullständiga för utvecklingsområdena "Höjd kunskaps- och kompetensnivå i Västerås" och "Kraftsamling för att stärka den sociala hållbarheten". Stadsledningskontoret fick i uppgift att till Komplettering årsplan ta fram mål för dessa verksamhetsområden. De nya mål som nu arbetas fram redovisas nedan. Målen inom de strategiska utvecklingsområdena "Sammanhållen satsning på vår fysiska livsmiljö" och "Kraftsamling för att minska miljö- och klimatpåverkan" finns i dokumentet Årsplan 2017.

Mål för det strategiska utvecklingsområdet

Höjd kunskap och kompetensnivå i Västerås

För att säkerställa fortsatt attraktivitet för orten, en expansiv arbetsmarknad och en levande stad måste Västerås stad ha fortsatt fokus på att höja kunskaps- och kompetensnivån på orten. Västerås har idag en tudelad arbetsmarknad med en relativt hög andel långtidsarbetslösa personer samtidigt som det råder brist på arbetskraft inom mer kvalificerade yrken. Detta är ett hot mot tillväxt och välfärd i Västerås. Det finns ett glapp mellan avgående och tillkommande arbetskraft som riskerar att bestå och det råder brist på att grupper som har relevant kompetens för ett inträde på arbetsmarknaden.

1. Minskat kompetensgap

Nuläge

Av de yrken som finns i Västerås näringsliv kräver 45 procent "längre" utbildning. 37 procent av stadens befolkning har längre utbildning. Vi har alltså ett kompetensgap på 8 procent av yrkena i näringslivet. Inom kommunen finns det ett liknande kompetensgap, vilket just nu kartläggs.

Målsättning

Minska kompetensgapet i näringslivet till 6 procent under perioden. Minska det kommunala kompetensgapet med lika många procentenheter.

2. Ökning av gymnasiefrekvensen

Nuläge

I Västerås var gymnasiefrekvensen 91,0 procent 2015, vilket är lägre än genomsnittet för våra jämförelsekommuner. Gymnasiefrekvensen beskriver antalet 16-18-åringar i kommunen som är

inskrivna i gymnasieskolan dividerat med antalet invånare i samma ålderskategorier. För 2015 innebär siffran för Västerås att 421 ungdomar (16-18 år) inte var inskrivna i gymnasieskolan. För att elever ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden och för vissa gå vidare till högskolestudier, är en gymnasieutbildning väsentlig.

Målsättning

Öka gymnasiefrekvensen till 92,0 procent

3. Ökad andel av icke-traditionella yrkesval

Nuläge

Följande yrkesprogram har identifierats där det dels råder brist utifrån arbetsmarknaden och dels råder en obalans när det gäller kön och eller elever med utländsk bakgrund; Bygg- och anläggning, El- och energiprogrammet, Fordons- och transportprogrammet Industritekniska programmet VVS- och fastighetsprogrammet Vård- och omsorgsprogrammet. Inom de högskoleförberedande utbildningarna är det framförallt inom Teknikprogrammet som uppvisar en obalans med 81% män.

Målsättning

Bryta de könsrelaterade utbildningsvalen.

4. Minskning av tiden till etablering på arbetsmarknaden för nyanlända

Nuläge

Enligt siffror ligger etableringstiden på ca 7-8 år idag

Målsättning

Minskad etableringstid.

5. Ökad andel barn och ungdomar med goda kunskaper och kompetens inom datalogiskt och matematiskt tänkande

Nuläge

En nyckelkompetens för framtidens arbetsliv kommer att vara att samspela med datorer i betydligt högre grad. Denna kompetens benämns datalogiskt tänkande och är en problemlösningprocess för att beskriva, analysera och lösa problem på ett sätt så att datorer samspelar med oss människor. Staden erbjuder bland annat verksamheter inriktade mot detta inom Expectrum, men det finns även andra insatser. Till detta kommer verksamheter som idag erbjuds via exempelvis föreningar och bibliotek.

Målsättning

Genomströmningen av barn och ungdomar i stadens erbjudna verksamheter med inriktning mot datalogiskt tänkande ska öka.

6. Ökad inflyttning till orten

Nuläge

Under det första halvåret 2016 ökade Västerås folkmängd med 745 personer och befolkningen uppgår nu till 145 963 personer. Den större delen av folkökningen beror på att 3 059 personer flyttade in till kommunen medan endast 2 498 flyttade ut. Ett positivt födelsenetto med 859 barn 671 personer avled. 2 471 personer kom från en annan kommun i Sverige och 588 personer kom utrikes ifrån, 287 personer flyttade utrikes och 2 211 flyttade till annan kommun. Det var en något svagare befolkningstillväxt under 2016 års början.

Målsättning

Öka den nuvarande nettoinflyttningen till orten.

Mål för det strategiska utvecklingsområdet Kraftsamling för social hållbarhet

Inom ramen för ett av stadens fyra strategiska utvecklingsområden har arbetet med Kraftsamling för social hållbarhet, initierats under 2016. Valda områden är Skallberget och Viksäng/Öster Mälstrand.

Uppdragets fokus är ett utvecklingsarbete för att söka och skapa metoder och arbetsformer som ökar samspelet med lokala krafter såsom föreningsliv, nätverk och näringsidkare, som tillsammans med den kommunala verksamheten har social hållbarhet som mål. Detta innefattar jämlika förutsättningar för mänskliga behov, tillit i det nära och till samhällsfunktionerna och en framtidstro.

1. Tillit

Nuläge

Samhällstillit är ett viktigt mål. Kännedom om samhällsservice, rådgivning, vägledning och stöd i lokal närhet är ett fokus- och utvecklingsområde som bland annat innefattar pilotverksamheter kring kommundelskontorsfunktioner.

Man mäter tillit i flera undersökningar och kommer att följa resultaten i årskurs 9.

Andelen som svarat *stämmer precis* eller *stämmer ganska bra* på påståendet: Man kan lita på de flesta människor.

Område	Pojkar (årskurs 9)	Flickor (årskurs 9)
Skallberget	65 procent	42 procent
Viksäng	74 procent	54 procent

Målsättning

Att öka andelen som känner tillit.

2. Framtidstro

Nuläge

Genom att undersöka hur ungdomarna ser på framtiden kan vi få ett mått på välbefinnande och delaktighet som en delkomponent av social hållbarhet.

Indikatorn mäts med hjälp av Liv och Hälsa ung och Liv och Hälsa vuxen. Fokus i mätningen ligger på personer upp till 30 år. Frågeställningen är om man ser mycket eller ganska ljust på framtiden.

Område	Pojkar årskurs 7 och 9	Flickor årskurs 7 och 9
Skallberget	88 procent	73 procent
Viksäng	90 procent	76 procent

Målsättning

Att öka andelen som känner framtidstro.

3. Trygghet

Nuläge

Skolan och skolresultaten har setts som en viktig faktor för att skapa jämlika förutsättningar. Det stöd som skolan kan få från lokalsamhället kan bidra till att förbättra skolans måluppfyllelse. Ett gemensamt arbete för att stärka närvaro, trygghet och trivsel i skolan har setts som en uppgift där närsamhället kan bidra. Stödet gäller självfallet alla skolor i området, kommunala som fristående, men vissa skolor följs närmare eftersom de i större utsträckning har ett upptagningsområde som är kopplat till berörda stadsdelar.

Skola	Trygghet årskurs 8 (stämmer helt)	Trygghet årskurs 8 (stämmer delvis)
Viksängsskolan	61 procent	26 procent
Kristiansborgsskolan	70 procent	23 procent

Målsättning

Att öka andelen som upplever trygghet.

4. Frånvaro

Nuläge

Skolplikt och alla elevers närvaro är viktiga förutsättningar för såväl bra skolresultat som social delaktighet i samhället. Genom att fokusera på närvaro samt registrera och analysera frånvaron kan relevanta insatser sättas in på ett tidigt stadium. Det är en viktig bas för social hållbarhet och individernas möjligheter att lyckas med skolarbetet och att infria sina drömmar om en bra framtid.

Skola	Frånvaro årskurs 9 (giltig)	Frånvaro årskurs 9 (ogiltig)
Viksängsskolan	9 procent	2 procent
Kristiansborgsskolan	10 procent	3 procent

Målsättning

Att öka närvaron och minska såväl giltig som ogiltig frånvaro.

Investeringsplan 2017-2020

Investeringar per område	Investerings- budget 2017	Inv.plan 2017 – 2020 Kfm juni	Reviderad Investeringsplan 2017 - 2020
Förskolor	121,1	286,5	294,6
Grundskolor	131,5	698,8	705,8
Gymnasieskolor	5,0	180,0	180,0
Kulturfastigheter	5,7	32,0	37,7
Idrottsfastigheter	160,8	346,0	399,3
Energi och klimat	32,0	172,0	172,0
Hamnanläggning	140,0	637,0	608,0
Bostäder	167,5	527,0	569,5
Fastighetsnämnden övrigt, inkl. underhåll	78,8	129,1	139,3
Tekniska nämnden ordinarie investeringar	93,7	343,7	351,2
Tekniska nämnden strategiska investeringar	53,2	432,4	415,4
Idrott, fritid, kultur (KIFF:s egna)	17,0	48,8	48,8
Övriga nämnder	79,0	293,9	297,4
3B	2,6	312,4	312,4
SUMMA	1 087,9	4 439,6	4 531,4
Medfinansiering	55,4	125,4	179,5
Nya inhyrningar - motsvarande investeringsnivå	90,0	1 472,0	1 489,0

Den reviderade ramen för investeringar uppgår till 1 087,9 mnkr för 2017 och 4 561,4 mnkr för perioden. Det innebär en ökning med 100 mnkr för 2017 och med 92 mnkr för perioden 2017 – 2020, jämfört med kommunfullmäktiges beslutade investeringsram i juni. Utökningarna förklaras av:

- Den totala kalkylen för Lögarängens nya inomhusbad har ökat från 370 mnkr till 410 mnkr. Ökningen förklaras av att i den ursprungliga kalkylen hade ingen prisjustering gjorts för perioden 2013-2019. Kalkylen byggde badutredningen där priserna var beräknade i 2012 års priser. I den aktuella kalkylen har en genomsnittlig prisökning på 1,6 procent per år lagts in. Dessutom ingår en buffert på 10 mnkr för oförutsedda händelser.
- Av ökningen i 2017 års Investeringsbudget med 100 mnkr förklaras ca 80 mnkr av objekt som finns i 2016 års investeringsram men som inte hinner genomföras under året och därför flyttas över till 2017. Dessa förskjutningar innebär inte någon ytterligare belastning på stadens likviditetsprognoser eftersom de redan tidigare funnits med i prognoserna. Av objekten som flyttas över från 2016 avser ca 40 mnkr äldreboenden.
- Västerås stad har fått besked om 26 mnkr i statsbidrag från Trafikverket för att "Utveckla hållbara stadsmiljöer". Statsbidragsansökan har byggt på strategiska investeringsprojekt som finns i tekniska nämndens investeringsplan. Tekniska nämndens investeringsbudget kan därmed netto minska med 26 mnkr jämfört med de ursprungliga underlagen. Det ger på sikt en positiv effekt i driftbudgeten genom att belastningen i form av avskrivningar och räntor blir

lägre. Exempel på projekt som nu kan delfinansieras av statsbidrag Kopparbergsvägen (Norra Ringvägen-Knutsgatan), Pilgatan (Malmbergsgatan-Retortgatan) och Välljärngatan vid Bäckby centrum.

- Kalkylerna för investeringarna i anläggningarna i hamnen har reviderats. Totalt har nettoinvesteringarna för perioden räknats ner med 29 mnkr och uppgår nu till 608 mnkr.
- Tillkommande objekt i investeringsplanen är Fritidsgård Bjurhovda (10 mnkr, objektet har funnits med i tidigare investeringsplaner före 2016) och tillgänglighetsanpassning av lekplatser (6 mnkr). Tillgängligheten till lekplatserna är prioriterat i programmet för personer med funktionsnedsättning. I den senaste handlingsplanen för lekplatser konstateras att endast 2 av stadens 116 lekplatser uppfyller tillgänglighetskraven. För besökscentrum Anundshög har den totala investeringsutgiften ökat från 6,5 mnkr till 8,9 mnkr.
- Nettoinvesteringen för återuppbyggnad av den nedbrunna idrottshallen vid Önstaskolan ingår i dagsläget inte i investeringsplanen. Investeringen är beräknad till 42 mnkr, men hur stor försäkringsersättning som kommer att erhållas för den nedbrunna lokalen är fortfarande osäkert.

Ett nytt äldreboende planeras på Öster Mälarstrand. Objektet har inte tagits med i investeringsplanen beroende på att det har tillkommit sent i planeringen.

Investeringsplan 2017-2020 per nämnd

Per nämnd (mnkr)	Investeringsbudget 2017	Investeringsplan 2017-2020
Fastighetsnämnden	842,4	3 106,2
Tekniska nämnden (ordinarie)	93,7	351,2
Tekniska nämnden (strategiska)	53,2	415,4
Nämnden för idrott och friluftsliv	16,5	47,5
Kulturnämnden	0,5	1,3
Förskolenämnden	3,0	12,4
Grundskolenämnden	7,0	30,4
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	5,0	20,6
Skultuna kommunalnämnd	1,0	4,0
Styrelsen för Västerås Vård och Omsorg	5,0	20,0
Styrelsen för Stöd, fritid och entreprenad	2,5	10,0
Styrelsen för Konsult och Service	48,0	192,0
Miljö- och konsumentnämnden	0,5	0,5
Kommunstyrelsen	7,0	7,0
Projekt 3B	2,6	312,4
Summa	1 087,9	4 531,4
Medfinansiering, utbetalningar		
Citybanan, inklusive index	55,4	55,4
Mälarfarleden, exklusive index	0,0	70,0

Investeringsplan 2017-2020 per nämnd

	Prognos 2016	Budget 2016	Budget 2017	Summa 2017- 2020	Totalt objektet
Fastighetsnämnden – förskolor					
Gäddeholm Malmen				29,0	29,0
Skiljebo/Malmaberg	0,0	10,0	0,0	37,5	37,5
Utbyggnad pga befolkn ökning				45,0	45,0
Ängen	3,0	60,0	57,0	57,0	60,0
Brandthovda			19,0	38,0	38,0
Barkarö Skogsbacken	0,3		18,1	18,1	18,4
Enhagen				5,0	5,0
Blåsbo			22,0	45,0	45,0
Övriga	3,9	5,0	5,0	20,0	23,9
Summa			121,1	294,6	
Fastighetsnämnden – grundskolor					
Irstaskolan modernisering	1,8	30,0	35,0	173,3	175,1
Rönnbyskolan	2,0	20,0	18,0	18,0	20,0
Hökåsenskolan	4,2	10,0	18,5	17,5	21,7
Sydost utbyggnad (Hamre)				120,0	120,0
Gäddeholm F-3 Malmen				29,0	29,0
Centrum utbyggnad				151,0	151,0
Norra Vallby efter paviljong			28,0	56,0	56,0
Skallberget, Piltorp, Brandthovda-återflytt 6:or				9,0	9,0
Blåsbo-återflytt 6:or			28,0	56,0	56,0
Nybygge-återflytt 6:or				56,0	56,0
Önstask idrottshall återuppbyggn brutto 42 mnkr, försäkringsers?					
Övriga omställningar	5,0	5,0	5,0	20,0	25,0
Summa			131,5	705,8	
Fastighetsnämnden – gymnasieskolor/Komvux					
Vård- o omsorgsgymn, 400 elever				160,0	160,0
Övriga	5,6		5,0	20,0	25,6
Summa			5,0	180,0	
Fastighetsnämnden – kultur					
Anundshög besökscentrum	2,4	3,2	5,7		8,9
Byggnad flytt från Kristiansborg till Vallby				2,0	2,0
Besökscenter Vallbymuseet				30,0	30,0
Summa			5,7	37,7	
Fastighetsnämnden – idrott					
Nybyggnad Lögarängsbadet	16,7	88,0	160,8	393,3	410,0
Övriga idrottsinvesteringar, årligt anslag	3,0	1,0	0,0	6,0	9,0
Summa			160,8	399,3	
Fastighetsnämnden – energisparinvesteringar					
Investeringar pga klimatprogrammet			32,0	172,0	226,0
Summa			32,0	172,0	

	Prognos 2016	Budget 2016	Budget 2017	Summa 2017- 2020	Totalt objektet
Fastighetsnämnden – hamnen infrastruktur					
Muddring och solidifiering				386,0	
Kajkonstruktioner			80,0	93,0	
Miljöåtgärder	12,0		35,0	80,0	
Ökad bärighet och körvägar	5,0		39,0	68,0	
Projektering, byggherre	17,0		11,0	41,0	
Eu bidrag	- 6			- 8,0	
Tidigare avsatta medel för miljöskuld			- 32,0	- 82,0	
Utveckling av hamnanläggningar		83,0			
Hamnen underhållsinvesteringar	5,0	5,0	7,0	30,0	
Summa	33,0	88,0	140,0	608,0	
Fastighetsnämnden – bostäder					
Gruppboende/Serviceboende	2,0	16,0	16,0	64,0	66,0
Korttidsboende			16,0	32,0	32,0
Bostad ungdom NF+IFN	2,0	25,0	25,0	25,0	27,0
Bostäder, sociala ändamål	1,0	10,0	10,0	40,0	41,0
Flyktingbostäder	1,0	10,0	10,0	40,0	41,0
Äldreboende, om- och tillbyggnad Gryta	5,5	40,0	86,5	106,5	112,0
Äldreboende, ny/tillbyggnad demensvård Gryta				243,0	243,0
Skal och passage			1,0	7,0	7,0
WIFI och fiber			3,0	12,0	12,0
Summa			167,5	569,5	
Fastighetsnämnden – övriga investeringar					
Stadshuset lokalanpassningar	10,0	4,0	4,0	16,0	26,0
Utökat underhållsbehov Stadshuset	0	21,3	42,6	42,6	42,6
Färjekajen inkl byggnad			3,5	7,0	7,0
Lokalanpassningar inkl datanät & it	0	10,0	10,0	40,0	40,0
Fritidsgård Bjurhovda	1,8	0,0	10,2	10,2	12,0
Underhållsinvesteringar	7,6	4,6	8,5	23,5	31,1
Summa			78,8	139,3	
Tekniska nämnden – ordinarie investeringar					
Källgatan			0,7	5,7	5,7
Vinterbelysning	0,5	0,5		0,5	1,0
Ökad blomning centrum	0,2	0,2		0,4	0,6
Skolgatan och Västra kyrkogatan	1,0	8,0	9,0	17,0	18,0
Svartåns murar	0,3	0,5	0,5	8,5	8,8
Gång- och cykelvägar, inkl cykelvägsskyltning	3,9	3,0	3,0	12,0	15,9
Tillgänglighetsanpassning	1,0	1,0	1,0	4,0	5,0
Vägvisning, parkeringsledningssystem mm	1,0	1,5		3,1	4,1
Bullerskyddsåtgärder	0,5	0,5	0,5	2,0	2,5
Dagvattenrening	0,5	0,5		1,5	2,0
Hållplatser			1,0	4,0	4,0
Korsning Stockholmsv/Österleden				7,5	7,5
Korsning Vasagatan/Norrleden				7,5	7,5

	Prognos 2016	Budget 2016	Budget 2017	Summa 2017- 2020	Totalt objektet
Övriga korsningar				2,0	2,0
Vattenskyddsåtgärder	1,4	1,0	2,5	5,5	6,9
Trafiksäkerhetsåtgärder	2,8	2,5	3,0	12,0	14,8
Trygghetsprojekt	0,5	0,5	0,5	2,0	2,5
Belysning , byte av kablage och belysningsstolpar	1,5	2,5	1,5	7,5	9,0
Belysning, energieffektivisering	7,0	6,0	4,0	19,0	26,0
Tekniska system (belysning, trafiksignaler mm)	0,5	1,0	2,0	6,5	7,0
Lekplatser	4,0	4,0	2,0	16,0	20,0
Trädplantering centrum	0,5	0,5	0,5	2,0	2,5
Dammar upprustning	0,5		0,5	1,0	1,5
Bjurhovdabadet	0,2	4,0	5,0	5,0	5,2
Parkområden satsning				4,0	4,0
Aktivitetsplaner/isbanor upprustning	0	0,4	0,5	1,0	1,0
Lögarängens parkområde	2,0	2,0	5,0	20,0	22,0
Naturvård	0,5	0,5	1,0	4,0	4,5
Väg- och brounderhåll, årligt anslag	20,0	20,0	20,0	80,0	100,0
Väg- och brounderhåll utökad satsning	15,0	15,0	30,0	90,0	105,0
Summa			93,7	351,2	
Tekniska nämnden – strategiska investeringar					
Tidö/Lindö gång- och cykelväg				8,5	8,5
Barkaröbyväg			0,3	23,8	23,8
Björnön ny bro	0,3	1,0	1,7	52,7	53,0
Följdinvestering vid exploatering	0,8	1,0	1,0	5,0	5,8
Gång- och cykelvägar satsning	3,0	5,0	6,0	18,0	21,0
Gideonsberg, gc-väg genom kv Isolatorn	- 0,1	1,2	1,2	1,2	1,1
Gideonsberg, ny korsning vid kv Isolatorn	0,5	0,5	2,0	2,0	2,5
Kopparbergsvägen (E18-Norra Ringvägen)			1,0	23,0	23,0
Kopparbergsvägen (Norra Ringvägen- Knutsg) – delfin statsbidr	0,8	1,0	8,5	9,5	10,3
Pilgatan (Malmbergsg-Retortgatan) – delfinansierat statsbidrag			1,0	13,0	14,0
Pilgatan (Stora gatan/Pilgatan/Ringvägen)				7,5	7,5
Sjöhagsvägen etapp 1, förlängning av väg västerut			4,0	67,0	67,0
Sjöhagsvägen etapp 2, nödvändiga åtgärder exkl roro			1,0	14,0	14,0
Skiljebo, Ekevägen och Säbyvägen	0	0,2	1,3	1,3	1,3
Stora torget ombyggnation			16,0	31,0	31,0
Svarvargatans förlängning			1,0	1,0	1,0
Tillgänglighet lekplatser				6,0	6,0
Vasaparken ny lekplats	0,7	0,5	4,5	4,5	5,2
Vattenpark				5,5	5,5
Faunapassage, Falkenbergiska kvarnen			0,6	12,3	12,3
Faunapassage, Slottsbron			0,6	10,1	10,1
Välljärngatan (Bäckby) – delfinansierat av statsbidrag			1,0	9,5	9,5
Västerleden, Järnbruksgatans förlängning	0,8	2,0	0,5	52,0	52,8
Västerleden etapp 2, Järnbruksgatan-E18	0	1,0		37,0	72,0
Summa			53,2	415,4	

	Prognos 2016	Budget 2016	Budget 2017	Summa 2017- 2020	Totalt objektet
Kulturnämnden					
Nytt ljussystem LED, Konstmuséet	0	0,2	0,0	0,8	0,8
Modernisering stadsbiblioteket	0	0,6	0,5	0,5	0,5
Summa			0,5	1,3	
Nämnden för idrott och friluftsliv					
Utbyte av bevattningsanläggningar	0,5	0,5		1,0	1,5
Byte av konstgräsplaner, Hamre och Wenströmska				7,0	7,0
Diverse mindre investeringar	1,0	1,0	1,0	4,0	5,0
Björnöen allmänt			1,0	2,0	2,0
Diverse investeringar enligt handlingsplan friluftslivet	0,5	0,5	0,5	2,0	2,5
Friluftsbad			1,0	2,0	2,0
Lövuddens båthamn	0,1	10,0	10,0	15,0	15,1
Ö-mälarstrand: Resterande vågholmar			2,0	9,0	23,0
Ö-mälarstrand: Nya bryggor till vågholmarna				4,5	4,5
Ö-mälarstrand: Ny båtbottentvätt			1,0	1,0	1,0
Summa			16,5	47,5	
Övriga nämnder och styrelser					
Styrelsen för Konsult och Service	56,0	56,0	48,0	192,0	
Styrelsen för Västerås Vård och Omsorg	5,0	5,0	5,0	20,0	
Förskolenämnden	2,0	2,0	3,0	12,4	
Grundskolenämnden	6,9	6,9	7,0	30,4	
Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden	4,0	4,0	5,0	20,6	
Skultuna kommundelsnämnd	1,0	1,0	1,0	4,0	
Styrelsen för Stöd, fritid och entreprenad	2,5	2,5	2,5	10,0	
Miljö- och konsumentnämnden	0,5	1,0	0,5	1,0	1,5
Kommunstyrelsen	4,0	7,0	7,0	7,0	11,0
Summa			79,0	297,4	
Övriga projekt					
3B, stationsområdet	0	29,7	2,6	312,4	547,0
Summa			2,6	312,4	
Totala investeringar			1 087,9	4 531,4	

Utdrag ur nämndernas sammanfattning av årsplan 2017

Äldrenämnden

Äldrenämndens prognos för 2016 är -55,8 mnkr. Detta främst beroende på ett stort underskott i hemtjänsten. Nämnden har under 2016 vidtagit åtgärder för att bromsa underskottet och ytterligare åtgärder har beslutats från och med mars 2017. Sammantaget beräknas detta ge nämnden en budget i balans för 2017. Osäkerheterna är dock stora kring de ekonomiska effekterna av det relativt stora åtgärds paket som genomförs inom hemtjänsten.

Åtgärder som vidtas är att samtliga utförare av hemtjänst också ska leverera hemsjukvård. I dagsläget är det endast Skultuna, Vård och omsorg samt en privat utförare som levererar hemsjukvård. Vidare åtgärder är att den definition av tätort/landsbygd som tidigare använts för att differentiera ersättningen nu går över till en zonindelad ersättning där olika geografiska zoner ger olika ersättning. Privata utförare kommer att kunna välja att vara ickevalsleverantörer. Det vill säga att vara utförare för de kunder som inte gör ett aktivt val. Idag går då uppdraget per automatik till den kommunala utföraren. Dessa åtgärder vidtas främst ur kundperspektiv eller ur perspektiv att likställa uppdraget mellan de olika utförarna.

Åtgärder som vidtas för att komma tillrätta med underskottet är att ersättning för avböjda besök helt utgår. Idag ersätter nämnden beviljad tid till utföraren vid ett avböjt besök men från mars 2017 höjs istället ersättningen med 2 % som en schablonersättning som ska inrymma de avböjda besöken. Detta medför lägre kostnader för nämnden och ger samtidigt utförarna ett incitament att jobba på sina kundrelationer för att eventuellt inställda besök ska planeras in så tidigt som möjligt från kunden. Ersättningen för natthemtjänst sänks. Likaså sänks ersättningen för tillsyn med nattkamera. Regelverket kring efterregistrering av tid förtydligas och nämnden får insyn i utförarnas tidrapporteringssystem. Detta för att komma åt eventuellt felaktigt registrerad utförd tid.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning

Nämnden för personer med funktionsnedsättnings prognos för 2016 är -3,7 mnkr. Underskottet beror främst på ökade volymer inom personlig assistans. Till årsplan 2017 lyfte nämnden fram fem områden med större kostnadsökningar till 2017: volymökning daglig verksamhet 5,8 mnkr, volymökning personlig assistans 4,4 mnkr, köpta boendeplaceringar 5 mnkr, barn- och ungdomsboende 4,9 mnkr samt gruppboende vuxna 5,2 mnkr. Totalt 25,3 mnkr. För detta erhöll nämnden 15 mnkr till eget förfogande till 2017. Förseningar av de två boendena medför att den kostnaden (totalt 10,1 mnkr) ej uppkommer 2017. På grund av förseningarna ökar trycket på behov av köpta platser och de 5 mnkr som tidigare lyfts fram som ett mer preliminärt behov anses nu vara ett definitivt behov. Ett nytt boende som tidigare varit med i planeringsunderlagen kommer att tas i drift under 2017 med en kostnadsökning på 1 mnkr.

Om nämnden för funktionsnedsättning får behålla den, i juni, beslutade ramen för 2017 har nämnden ett underskott till 2017 att hantera på motsvarande 6,2 mnkr. För att få en ekonomi i balans till 2017 föreslår nämnden att ge 1,05 procents kompensation för ökade löner och priser till utförarna istället för full kompensation på 2,7 procent. Om nämndens ram justeras ner till följd av förseningarna av de två nya boendena kommer underskottet för 2017 att öka och vidare åtgärder kommer behöva vidtas.

De 15 mnkr nämnden fått till eget förfogande används främst till att täcka volymökningar inom daglig verksamhet och personlig assistans samt för att täcka kostnadsökningar för köpta platser.

Individ- och familjenämnden

Individ- och familjenämndens prognos för 2016 är +8,2 mnkr. Överskottet beror främst på överskott inom ordinarie flyktingmottagning. Det avser den grupp flyktingar som kom till Västerås stad 2013.

Bristen på bostäder påverkar nämndens ekonomi negativt. En stor del av vårdkostnaderna utgörs av institutionskostnader. Bostadsbristen i Västerås gör att det inte finns några lediga lägenheter när de som placerats är färdigbehandlade och i behov av ett eget boende. De tvingas därför under alltför lång tid bo kvar på institutioner med mycket dyra dyngspriser. Nämnden samverkar med flera aktörer för att hitta olika boendelösningar.

Migrationsverkets ersättningsystem för ensamkommande barn och unga kommer väsentligt att ändras under 2017 vilket medför stora intäktsminskningar för kommunerna. Bedömningen är att under en omställningsperiod kommer de nya statsbidragsnivåer som erhålls under 2017 inte att täcka kostnaderna för verksamheten. Verksamheten för ensamkommande barn och unga prognostiserar ett stort överskott för 2016 och stadsledningskontoret föreslår att överskottet delvis periodiseras till 2017 för att täcka nämndens totala kostnader för verksamheten 2016-2017 i form av fortsatta kontrakt för HVB-hem mm.

Styrelsen för Västerås stad Vård och omsorg

Styrelsen för Västerås stad Vård och omsorg prognostiserar ett överskott för 2016 på 12,9 mnkr. Överskottet beror främst på genomförda åtgärdsplaner inom äldreomsorg, vakanta tjänster, ökad volym gällande daglig verksamhet LSS samt HVB för ensamkommande. Hemtjänstverksamhetens prognos för 2016 är -18,1 mnkr.

Inför 2017 så står styrelsen inför flera stora ekonomiska utmaningar. Inom hemtjänsten är de förändringar som ger störst negativ ekonomisk effekt minskad ersättning för natthemtjänst samt ingen ersättning för avböjda besök. Den schablon på uppräknade ersättningar med 2 % för att täcka avböjda besök täcker inte inkomstbortfallet. Total effekt på helårsbasis för styrelsen är 10,2 mnkr i försämrade förutsättningar i en verksamhet som redan har ett relativt stort underskott. De nya ersättningarna gäller från och med mars 2017.

En annan utmaning för styrelsen är förändrade ersättningsnivåer rörande HVB för ensamkommande barn och unga. Det är ännu inte klart exakt hur uppdraget kommer se ut för 2017 men om uppdraget och volymen antas oförändrad beräknas styrelsen tappa ca 9 mnkr i intäkter beräknat på 2017 års verksamhet. Förändringen förväntas träda i kraft från juli 2017. På helårsbasis blir intäktsbortfallet det dubbla.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning föreslår en uppräkning för pris- och lönekomensation på 1,05 % för daglig verksamhet och direktbeställda uppdrag. Detta att ställa emot full uppräkning som är 2,7 %. Total effekt för styrelsen för Västerås stad Vård och omsorg är netto -4,4 mnkr.

Med hänsyn till styrelsens positiva prognos 2016 och de förändrade förutsättningarna till 2017 står styrelsen inför behovet av ekonomiska åtgärder motsvarande 14,5 mnkr för att ha en ekonomi i balans 2017. Det kommer att handla om att minska personalkostnader i flera verksamheter. Framförallt rör det HVB för ensamkommande, daglig verksamhet, boende LSS samt boende social psykiatri. Styrelsen bedömer att det är mycket utmanande men det finns en möjlighet att vidta åtgärder för en ekonomi i balans 2017, under förutsättning att inget oförutsett tillkommer och att alla vidtagna åtgärder går enligt plan.

Grundskolenämnden

Västerås redovisar låga kostnader i grundskolan, både i förhållande till jämförelsekommunerna och riket. Nämnden framför att för att klara kunskapsmålen behövs en förstärkning av budgetramen till grundskolan.

Grundskolenämnden har inför 2017 en ekonomi i balans. Inför 2016 omfördelades medel mellan de pedagogiska nämnderna för att kunna förstärka ersättningen till grundskolan och kommunfullmäktige tillförde extra medel till år 7-9. De kommunala skolorna har även genomfört effektiviseringar. Inför 2017 har kommunfullmäktige tillfört medel till riktade satsningar, dels på elevhälsa för unga åldrar, dels på ett fritidshemlyft. De vidtagna åtgärderna har fått till resultat att grundskolan beräknas ha en ekonomi i balans både för 2016 och 2017.

Förskolenämnden

Förskolan står inför både utmaningar och möjligheter när det gäller planeringen för att ha rätt och tillräckliga lokaler och att utveckla verksamhetens innehåll. Västerås kommunala förskolor har en jämförelsevis hög andel förskollärare men ser ändå läget inför 2017 som utmanande. Det blir allt svårare att rekrytera och behovet av vikarier ökar. Samtidigt är medarbetare med rätt kompetens och kontinuitet i barngrupperna väsentligt för att kunna driva och utveckla verksamheten. Insatser behövs därför för att både höja andelen förskollärare i verksamheten och minska behovet av vikarier.

Förskolenämndens prognos för 2016 är +10,7 mnkr. Detta beror dels på lägre volymer än budgeterat och dels på ett överskott i den kommunala förskoleverksamheten. Förskolenämnden har en ekonomi i balans till 2017.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden utvecklar gymnasieundervisningen så att den ligger i framkant. Förvaltningen använder beprövad erfarenhet, ny digital teknik och lyssnar på vad forskningen säger är framgångsrikt. Nämnden tar ett helhetsgrepp avseende det systematiska kvalitetsarbetet och bygger analys och aktiviteter tillsammans med rektorer och förstelärare för att säkra kvalitet innefattande trygghet och studiero. För att öka närvaron, särskilt på yrkesprogrammen, ska aktiviteter tas fram. Lärarna ska aktivt motivera eleverna att vilja prestera. Gymnasieskolan fokuserar på detta över tid för att på sikt nå bättre resultat och högre betyg.

Arbetet med social hållbarhet och mottagandet av flyktingar från världens krigshärdar kommer ställa stora krav på såväl kommunal vuxenutbildning som arbetsmarknads- och förebyggandeinsatser. Beställningarna av arbetsmarknadsinsatser kan förändras årligen och nämnden ser ett behov att anpassa dessa för att möta en större grupp av nyanlända under 2017. Redan i år har behovet av undervisning inom såväl sfi som grundläggande nivå ökat mer än förväntat, och andra utbildningar har därför fått dra ner antalet platser. För att möta dessa behov ser nämnden ett behov av en utökad budgetram.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens prognos för 2016 är -0,8 mnkr. Gymnasieverksamheten redovisar ett mindre överskott medan vuxenutbildningen prognostiserar ett underskott. Nämnden har en ekonomi i balans inför 2017 men ser svårigheter i att uppfylla verksamhetsmålen framförallt inom vuxenutbildningen och arbetsmarknadsåtgärder. Volymökning inom rättighetsstyrd vuxenutbildning och arbetsmarknadsåtgärder för unga kräver resurstillskott för att volymer och kvalitet ska kunna bibehållas.

På grund av relativt stora volymökningar inom vuxenutbildning föreslår Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden en ramökning om 9 mnkr till 2017. Antalet studerande av svenska för invandrare (Sfi) har ökat relativt mycket utifrån det flyktingmottagande Västerås stad har haft.

Kostnaden för Sfi finansieras via en statlig flyktingschablon. Många av dessa elever fortsätter dock sina studier efter eller parallellt med Sfi och studerar då även matematik och engelska. Det är så kallade rättighetsstyrda kurser inom vuxenutbildning. Denna studieform finansieras med kommunala medel. Hittills har volymökningarna inom denna verksamhet finansierats med hjälp av överskott inom yrkesutbildning (statligt finansierad verksamhet) men nu finns inte den möjligheten längre då volymerna blivit så pass stora inom de rättighetsstyrda kurserna.

Återtagandet av den tillfälliga ramökningen under två år för ungdomsinsatser får konsekvenser både på ungdomsinsatser och andra som t.ex. OSA och Trygghetsanställda. Prognoser från Arbetsförmedlingen pekar på fortsatt hög ungdomsarbetslöshet, särskilt hos de utsatta grupperna. Samtidigt kommer en stor grupp nyanlända att behöva de insatser staden kan erbjuda. Genom omfördelning inom nämndens verksamheter har 1,5 Mkr kunnat tillföras arbetsmarknadsåtgärder 2017. Ytterligare förstärkning med 3,5 Mkr behövs för att säkerställa volymen på ungdomsinsatserna.

Tekniska nämnden

Budgetförutsättningarna för tekniska nämnden är de bästa på många år. Nettokostnaden för kollektivtrafiken kommer att minska med 11 mnkr nästa år, främst tack vare ökade trafikintäkter. Tekniska nämndens budgetram för kollektivtrafiken minskades dock bara med 6 mnkr. Det innebär att nämnden har 5 mnkr att satsa på övrig verksamhet och möta sparbetning. Nämnden har beslutat att satsa 3,1 mnkr på parkdrift, 1,2 mnkr satsas på förstärkt bemanning för att öka planeringsresurserna för att klara målsättningen 1000-bostäder och 0,7 mnkr för klottersanering. Under året har vinterväghållningen av stora leder och entreprenaden för gata, park och trafik på område öster upphandlats. Upphandlingen innebär betydligt lägre priser. Snöröjningskostnaden bedöms minska med 13,3 mnkr. Det betyder att det finns goda förutsättningar för att kostnaden för vinterväghållning följer budget för ett normaltår. Vinterväghållningen har tidigare varit underbalanserad. Tekniska nämnden beslutade under hösten att börja sopsalta 2,4 mil gång och cykelvägar på försök under 3 år. Bedömd kostnadsökning kommer att inrymmas i vinterväghållningens budget.

Inför 2017 gjordes en stor satsning på gatuunderhållet i investeringsbudgeten och anslaget har utökats till 50 mnkr. Det är en kraftfull förstärkning som innebär att standarden på vägnätet successivt kommer att förbättras i Västerås. Planeringsarbetet för beläggningsunderhållet de närmaste 2-3 åren är påbörjat.

Staden har fått beslut om 26 mnkr i statsbidrag från Trafikverket för att "Utveckla hållbara stadsmiljöer". Statsbidragsansökan har byggt på strategiska investeringsprojekt som finns i tekniska nämndens investeringsplan. Tekniska nämndens investeringsbudget kan därmed netto minskas med 26 mnkr jämfört med de ursprungliga underlagen. Exempel på projekt som nu kan delfinansieras av statsbidrag Kopparbergsvägen (Norra Ringvägen-Knutsgatan), Pilgatan (Malmabergsgatan-Retortgatan) och Välljärnsgatan vid Bäckby centrum.

Tekniska nämnden har i sitt beslut om årsplan 2017 beslutat att uttala sin vilja att "de investeringsmedel som erhållits i statliga stadsmiljöavtalsbidrag får behållas i tekniska nämndens strategiska investeringsbudget för 2017-2018 inom de sakområden som stadsmiljöavtalen omfattar"

Stadsledningskontorets kommentar

Investeringar innebär ökad belastning på driftbudgeten i form av ökade avskrivningar och räntor. Stadsledningskontoret ser det som mycket positivt att nettoinvesteringen kan minska genom de statsbidrag som erhållits. Tekniska nämndens kommande behov av ökade budgetramar kan därmed begränsas.

Nämnden för idrott och friluftsliv

Arbetet med handlingsplan idrott fortsätter och kommer att vara bärande för nämnden för idrott och friluftslivs verksamhet. Anläggnings- och arenafrågor är också alltid högt prioriterade. Nämnden kommer att fokusera på tillgängligheten för aktiva och besökare till idrottsanläggningar under 2017 tillsammans med Parasportförbundet.

De växande ungdomsgrupperna har stor påverkan på idrotten i staden. Antalet föreningar, medlemmar och aktivitetstillfällen ökar och kan komma att öka ytterligare bland annat genom flyktinginvandringen. För att möta det ökade medlemsantalet utan att budgeten ökar i samma takt har föreningarna fått sänkt ersättningen per medlem och aktivitetstillfälle. I förlängningen utarmas föreningsstödet och det påverkar direkt föreningarnas förutsättningar och nämndens möjligheter att nå de verksamhetsmässiga målen. Behovet av anläggningar ökar också. Samtidigt är strävan att hålla nere hyresnivåerna för barn- och ungdomsverksamheterna.

För att finansiera effektiviseringskrav och kostnadsökningar planeras en ökning av intäkterna inom verksamheten, vilket bland annat avser ökat antal kommersiella event, avgiftsbeläggning av konstsnöspår, öka matchpriset för seniormatcher samt se över möjligheten till reklamintäkter. Arbetet med energieffektiviseringar fortsätter med ambitionen att ytterligare minska kostnaderna.

Kulturnämnden

Våren 2016 antog kommunfullmäktige Västerås stads program för kultur. Det ska omsättas i handlingsplaner och aktiviteter de kommande åren.

Den demografiska utvecklingen i staden påverkar hela kulturnämndens ansvarsområde. Befolkningsökningen bland barn och unga i Västerås medför en ökad efterfrågan både på nämndens verksamheter och på anläggningar. Antalet sökande till kulturskolans kurser ökar mer än det finns möjligheter att öka antalet platser. Det finns även områden i staden där det för närvarande saknas eller finns brister i kapaciteten. Detta gäller t ex de västra stadsdelarna i Västerås. Biblioteken ser ett ökat besökande som relaterar till flyktinginvandringen och en ökad efterfrågan av bibliotekets samlade tjänster inklusive de som gränsar till medborgarservice. Det finns ett behov av att öka antalet publika datorer. Även de andra kulturinstitutionerna och verksamheterna ser effekter av befolkningsökningen och de demografiska förändringarna. Det gäller både kapacitet, upprätthållande av verksamhetsnivå och underhåll.

För att finansiera effektiviseringskraven avser nämnden öka intäkterna genom att biblioteken höjer avgiften för försenade böcker, ökad kostnad för visningar/hyra av konst samt öka intäkterna på Vallby friluftsmuseum genom entré till enskilda arrangemang mm. Minskade kostnader genomförs genom att minska lokalyta på CuLTUREN samt genom översyn av projekt och bidrag t ex Västerås Convention Bureau.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämndens verksamhet har tydligt fokus på bostadsituationen inom kommunen. Bostadsbrist råder och staden har höga ambitioner om ökat bostadsbyggande för att underlätta för bland annat ungdomar, äldre och flyktingar. Staden växer och med ökat antal invånare följer behov även av grönområden, rekreationsområden, bostadskomplement och skolor. För att produktionen ska kunna hållas uppe på en hög nivå och öka är en kritisk faktor att stadsbyggnadsförvaltningen lyckas attrahera och behålla kompetenta medarbetare. Arbetet med en kompetensförsörjningsstrategi inom förvaltningen pågår och dessutom pågår ett projekt "Attraktivare arbetsplats".

Nämndens viktigaste indikator är att upprätthålla en tillräcklig planreserv inom översikts- och detaljplaner, samt att ha kapacitet att rättsäkert hantera ärenden för minst 1000 lägenheter per år.

Nämnden har formulerat ett erbjudande, innehållande 10 punkter som syftar till att med bibehållande av intentionerna i plan- och bygglagen och syftet med det kommunala planmonopolet, förenkla och påskynda processen från översiktlig plan till slutbesked. Fler medarbetare behövs för att kunna hålla uppe och öka insatserna i verksamheten. Intäktsökningar via avgifter täcker inte fullt ut finansieringen av detta, utan ökade anslag kommer på sikt att vara nödvändiga.

Miljö- och konsumentnämnden

I fokus för tillsynerna under 2017 finns de verksamheter som bedöms ha störst risk ur livsmedels-, hälsoskydds- eller miljösynpunkt. Västerås stad står inför stora utmaningar för att klara bostadsbyggandet i takt med en ökande befolkning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har prioriterat om i verksamheten för att möta upp mot de mål som staden har för bostadsbyggande. Förvaltningen har avsatt resurser för att delta i de projektgrupper för översikts- och detaljplaner som är aktuella. Denna omprioritering har inneburit att tillsyn och andra aktiviteter som är kopplade till stadens planer och program inom miljöområdet har fått prioriteras ned. Det är viktigt att miljö- och hälsoskyddförvaltningen tidigt deltar i den fysiska planeringen så att miljöfrågorna kan lyftas i ett tidigt skede och därmed effektivisera samhällsbyggnadsprocessen. Ett ökat bostadsbyggande med förtätning av staden medför att exploatering i hög grad sker på förorenad mark. Detta ställer krav på att nämnden har tillräckliga resurser för att möta behoven.

Styrelsen för stöd, fritid och entreprenad

Styrelsen för stöd, fritid och entreprenad prognostiserar ett överskott på 3,2 mnkr för 2016. Överskottet beror främst på ett överskott inom fritid och förebyggande verksamheten. För 2017 beräknar styrelsen ha en budget i balans.

Från oktober 2016 gick uppdraget avseende skötsel av park och gatumark för område öster över till en privat utförare. Detta medför en minskad omsättning för styrelsen till 2017 med 22,3 mnkr. Verksamhetövergången omfattade 13 medarbetare varav 10 valde att tacka nej. Förvaltningen har arbetat med omställning av dessa personer och endast 2 medarbetare är kvar övertaliga. Ytterligare en konsekvens till följd av det tappade uppdraget är att overheadkostnader på enhets- och förvaltningsnivå behöver minskas med 2,2 mnkr.

Under 2017 kommer en upphandling av driften av nya Lögarängsbadet att ske. Det avtalet ska börja gälla från och med sommaren 2018. Under 2017 kan också driftavtalet rörande tekniska system (trafikljus, markvärme mm) komma att upphandlas. Befintligt avtal löper ut i augusti 2017.

Fastighetsnämnden

Fastighetskontorets budgeterade resultat 2017 efter avkastningskrav uppgår till 8,5 mnkr. Det budgeterade överskottet är en effekt av komponentredovisningen och att 8,5 mnkr av det planerade underhållet klassificeras som investering.

Underhållsutrymmet för 2017 uppgår till ca 75 mnkr inklusive underhållsinvesteringarna. Det är en ökning med 17,5 mnkr jämfört med tidigare antaganden. De finansiella kostnaderna med lägre räntekostnader ger en positiv på 15,5 mnkr, dessutom tillkommer en tillfällig effekt genom att verksamheter i Wenströmska skolan flyttar ut senare än beräknat. Under de kommande åren ser underhållsutrymmet ut att minska. De beror bland annat på de energi- och klimatinvesteringar som genomförts, men som inte ger någon hyresintäkt för fastighetskontoret. Kommande energiinvesteringar kommer att minska utrymmet ytterligare. Sammantaget är dock bedömningen att erfor derligt underhåll kan utföras under perioden 2017 – 2020.

Skultuna kommunalnämnd

Nämndens prognos för 2016 är +4,1 mnkr. Nämnden har ekonomiska utmaningar kring hemtjänsten och grundskolan men en outnyttjad budgetreserv ger överskottet för 2016. Äldrenämndens och nämnden för funktionshindrades förändringar av ersättningar till utförarna med lägre ersättning till Skultuna kommunalnämnd och nämnden har här en utmaning i att hantera detta. Nämnden ser möjligheter till ytterligare effektiviseringar inom hemtjänsten men ser ingen möjlighet att nå ekonomi i balans inom hemtjänstverksamheten.

På grund av volymökningar inom förskoleverksamheten behövs paviljonglösningar för barnen i Romfartuna då det inte finns utrymme i befintliga skollokaler. Total kostnad för detta är 2,1 mnkr och enligt Västerås stads ersättningsprinciper ersätts nämnderna med 80 % av tillkommande skollokalkostnader. Skultuna kommunalnämnd anser att den tilldelade ramen på helår behöver utifrån ovanstående justeras med 1,7 mnkr. Paviljongerna ska vara på plats till sommaren.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har budget i balans för 2016. Till 2017 har nämnden tilldelats 400 tkr i utökade ram för volymökningar. De består i fler äldre samt fler personer med funktionsnedsättning. Högre volym medför ökade behov av att rekrytera och utbilda ställföreträdare, ökade kostnader för arvoden samt ökad uppföljning av ställföreträdarens uppdrag.

Styrelsen för Konsult och Service

Servicepartner ska på affärsmässig grund tillhandahålla samordning, förvaltning och utveckling av administrativa tjänster till stadens förvaltningar och bolag. Det överordnande uppdraget är att bidra till en effektiv verksamhet för Västerås stad och bidra till att västeråsaren får en bra kommunal service till lägsta möjliga kostnad.

De största förändringarna från planeringsinriktningen i våras är att IT-center överflyttas till Stadsledningskontoret fr om 1 oktober 2016, budgetmässigt sker förflyttningen 1 januari 2017. Kontaktcenter och ärendehanteringssystemet Ciceron blir centralt finansierade men kvarstår i Servicepartners verksamhet. Största skillnaden ur Servicepartner synvinkel blir att man får en förhandlingspart istället för flera. Fler nya uppdrag är på väg in gällande EU-projekt, administrativt stöd och projektledare.

Budgeten baseras på oförändrade priser förutom inom HR (fler resurser för rehabiliteringsärenden) och förvaltning av ekonomiobjektet (extrakostnader för integrationer). En ny process har inletts under året, då Servicepartners priser remitteras till olika forum för att till sist beslutas av stadsdirektören. Detta för att öka transparensen och acceptansen, minska förhandlingstider samt förbättra incitamentet till kostnadsminskningar och strategiska satsningar.

Sammanfattning återrapportering av uppdrag från Årsplan 2017

I Årsplan 2017 beslutade kommunfullmäktige om olika uppdrag till styrelser och nämnder. Tre av dessa skulle återrapporteras i samband med höstens Komplettering årsplan. Uppdragen återrapporteras som särskilda ärenden till kommunfullmäktige. Här redovisas sammandrag från nämndernas rapporter.

1. Grundskolenämnden, förskolenämnden och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att göra en fördjupad analys avseende tillkommande insatser och kostnader inom skolverksamheterna kopplade till flyktingmottagningen.

De pedagogiska nämnderna lyfter fram en rad insatser som driver kostnader kopplat till både mottagna flyktingar och asylsökande elever. Dessa två kategorier finansieras på olika sätt. Mottagna flyktingar i skolålder som är folkbokförda i Västerås stad är en del av stadens befolkning och skolgången finansieras dels via det kommunala anslag nämnderna erhåller i form av en barn- eller elevpeng och dels via en del av den flyktingschablon Västerås stad erhåller per mottagen flykting. Totalt sett räcker dock inte detta för att fullt ut täcka kostnaderna för dessa elever men underskottet är relativt litet och bedöms kunna hanteras inom befintlig ram.

Asylsökande barn och elever finansieras genom ett statligt bidrag från Migrationsverket per barn/elev. Kostnaderna för dessa elever är dock betydligt högre inom grundskola och gymnasieskola än det statliga bidraget. Västerås stad ligger på samma kostnadsnivå som jämförbara kommuner och i en rapport från SKL påvisas att den statliga schablon som betalas ut för asylsökande barn och elever är för låg för att täcka kommunernas totala kostnader för asylsökande barn och elever. Merkostnader för asylsökande elever rör kartläggning av numerisk förmåga och läsförståelse, svenska som andraspråk, studiehjälper samt tolktjänster. Utöver detta tillkommer ökade kostnader för elevhälsa, transporter och företagshälsovård. Totalt bedöms de asylsökande eleverna kosta 25,4 mnkr mer än den statliga schablon Västerås stad erhåller 2017. Summan avser de pedagogiska nämnderna samt Skultuna kommunaldelsnämnd.

Det finns stora osäkerheter i volymberäkningarna av antalet asylsökande barn och elever 2017. När får de asylsökande sina tillstånd prövade, hur många får uppehållstillstånd, lämnar de som får avslag, när kommer Migrationsverkets boenden avvecklas samt hur stor tillströmning av asylsökande kommer Västerås stad ha 2017?

2. Äldrenämnden får i uppdrag att göra en fördjupad analys av behovet av särskilda boenden så att planeringen matchar de verkliga behoven både volymmässigt och tidsmässigt.

Behovet enligt demografin för perioden fram till år 2022 är 171 nya platser medan planerade byggnationer av särskilda boenden under samma period medför 350-400 nya platser. Samtidigt planerar nämnden att avveckla boenden så netto planeras 250-300 nya platser tillskapas fram till och med 2022. Avvecklingen av boenden är dock ej beslutad. Flera faktorer lyfts fram som orsak till att det totala behovet av nya platser överstiger behovet enligt demografin. Det handlar om att använda särskilt boende som en lösning på den egna bostadssituationen, generösare riktlinjer än vad lagen föreskriver rörande rätt till plats för personer 90+ år samt begränsningar i riktlinjerna för omfattande insatser i ordinärt boende. Äldrenämnden bedömer att det inte är någon risk för att planerad utbyggand blir för stor.

Utdrag ur stadsledningskontorets yttrande

Stadsledningskontoret noterar i sitt yttrande att, enligt äldrenämndens rapport, orsakas inte behovet av fler särskilda boenden utöver de demografiska effekterna i första hand av ökad vårdtyngd utan av faktorer kopplade till förhållandena på bostadsmarknaden i stort.

I uppdraget från Kommunfullmäktige anges inte något specifikt krav på beskrivning av de ekonomiska konsekvenserna av utbyggnadsbehovet och äldrenämnden har inte heller gjort någon ekonomisk analys i rapport. Stadsledningskontoret konstaterar i yttrandet att de ekonomiska konsekvenserna av den planerade utbyggnaden av särskilda boenden innebär en stor ekonomisk utmaning för både äldrenämnden och Västerås stad. Fram till år 2022 beräknas antalet platser öka netto med cirka 280 platser. Varje nytillkommen plats beräknas kosta ca 550 tkr per år vilket medför en totalt årlig kostnadsökning på cirka 150 mnkr år 2022 jämfört med idag inom denna verksamhet. Det är cirka 60 mnkr mer än om volymen stigit enligt demografien. Äldrenämnden vidtar åtgärder som får ekonomiskt positiva konsekvenser inom ordinärt boende men det är i dagsläget svårt att bedöma hur stora de konsekvenserna är. En erfarenhet från det särskilda boende som under 2016 togs i bruk på Gotlandsgatan som skulle finansieras genom minskade kostnader inom ordinärt boende slutade med en nettokostnadsökning på drygt 20 mnkr. Om utbyggnaden av särskilda boenden genomförs i enlighet med boendepLANEN kommer det de kommande budgetåren att krävas tillskott till äldrenämndens budgetram som är betydligt högre än vad som är direkt motiverat av de demografiska förändringarna. Utbyggnaden av särskilda boenden kommer att följas särskilt under budgetarbetet inför planeringsperioden 2018-2021.

3. Stadsledningskontoret får i uppdrag att i samarbete berörda förvaltningar tydliggöra rutinerna för återsökning av statsbidrag kopplade till kostnaderna för flyktingmottagningen (uppdrag från kommunstyrelsen)

Ersättningar Västerås stad erhåller och ansöker om kopplat till flyktingmottagningen kan delas in i tre kategorier; asylsökande, flyktingar samt ensamkommande barn och unga. Ersättningssystemen för de olika kategorierna är relativt komplexa och administrativt betungande. Staten har beslutat om förändringar avseende ersättningssystemet för ensamkommande barn och unga från och med juli 2017. Det är nuvarande system som beskrivs i rapporten.

Västerås stad har samordnat de sökbara ersättningarna för samtliga kategorier till flyktingenheten inom de sociala nämndernas förvaltning. Detta för att effektivisera det administrativa arbetet. Samtliga återsökningar till Migrationsverket, förutom återsökning för god man, sker via flyktingenheten.

Stadsledningskontoret bedömer att Västerås stad har en effektiv hantering av och tydliga rutiner för återsökning av medel kopplat till flyktingmottagning. Det är säkerställt att Västerås stad återsöker de medel som är möjliga för staden att söka kopplat till flyktingmottagning.

Resultatbudget 2017

	Utfall 2015	Årsplan 2016	Kfm juni Årsplan 2017	Kfm 1:a dec Kompl årsplan 2017
Intäkter	2 139	1 813		
Kostnader	-8 512	-8 822		
Avskrivningar	-244	-239		
S:a verksamhetens nettokostnader	-6 617	-7 248	-7 629	-7 618
Skatteintäkter	6 066	6 415	6 730	6 634
Statligt utjämningsystem, generella statsbidrag	869	808	946	971
Statsbidrag ökade resurser till välfärden	6	73	103	103
Ökat gen statsbidrag - direkt fördelning budgetramarna				8
Finansnetto	121	52	42	48
Årets resultat	445	100	192	146
Resultatmål		1,4%	2,5%	1,9%

Nämndernas budgetramar 2017

	Årsplan 2017 Kfm juni	Ökade budget- ramar 2017	Fördelning statsbidrag	omför- delningar	Central finansiering Kontaktcenter o ärendehantering	Förslag budget- ramar 2017
Skattefinansierad verksamhet						
Förskolenämnden	901,5			6,1	-3,1	904,5
Grundskolenämnden	1 686,9		30,2	-4,8	-2,5	1 709,8
Utbildnings- o arbetsmarknadsnämnd	716,8	11,5		4,3	-0,2	732,4
Äldrenämnden	1 405,5				-4,8	1 400,7
Nämnden för personer med funktionsneds	748,3	6,0			-1,1	753,2
Individ- och familjenämnden	776,7		4,5	1,5	-0,1	782,6
Kulturnämnden	188,3			-0,3	-0,3	187,7
Nämnden för idrott och friluftsliv	168,4			-0,4	-0,3	167,7
Tekniska nämnden	408,3				-2,7	405,6
Skultuna kommundelsnämnd	106,7	0,9	1,0	0,1	-0,1	108,6
Byggnadsnämnden	24,8		1,3		-1,6	24,5
Miljö- och konsumentnämnden	20,2		1,2		-0,4	21,0
Kommunstyrelsen	186,5	18,5	1,0	-0,5	18,2	223,7
Kommunrevision	3,6					3,6
Överförmyndarnämnden	12,4				-0,2	12,2
Valnämnden	1,7					1,7
Fastighetsnämnden budgetanslag	1,1					1,1
Mälardalens Brand o Räddningsförb	75,0					75,0
Delsumma	7 432,6	36,9	39,2			7 515,5
Intäktsfinansierad verksamhet - resultatkrav						
Styrelsen Västerås stad Vård och Omsorg	0,0					0,0
Styrelsen för Konsult och Service	1,0					1,0
Fastighetsnämnden	8,5					8,5
Fastighetsnämnden exploateringsverks	2,5					2,5
Styrelsen för Stöd, fritid och entreprenad	0,0					0,0
Delsumma	12,0					12,0
SUMMA	7 420,6					7 503,5
Gem budgeterat (pensioner, avkastningskrav mm)	66,2					66,2
Central lönepott	18,0	-10,0		-6,0		2,0
Fördelning generellt statsbidrag	0,3				-0,3	0,0
KS kommungemensamma reserv	50,0	-38,0				12,0
Statsbidrag ökat bostadsbyggande	0,0		-26,0			-26,0
Reserv insatser stimulera bostadsbyggandet	0,0		18,0			18,0
Reserv statsbidrag resurser till välfärden	73,4		-31,2			42,2
TOTALT STADEN	7 628,5					7 617,9

Västerås stads bolag – information om Budget 2017

En betydande del av stadens verksamhet bedrivs i bolagsform. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för koncernens resultat och ekonomiska ställning. De kommunala bolagens budget utgör också ett viktigt underlag som information till kommunfullmäktige. Men redovisningen ska endast ses som information och kommunfullmäktige fattar inte något beslut om bolagens budgetar.

I denna del görs en sammanfattning av årsbudgetarna för de bolag där kommunens ägarandel överstiger 50 %.

I bokslutet 2015 uppvisade koncernen en avkastning på totalt kapital på 3,7 %, vilket är en ökning jämfört med bokslut 2014 då avkastningen uppgick till 2,6 %.

Mälarenergi AB

I Mälarenergikoncernen ingår moderbolaget Mälarenergi AB samt dotterbolagen Mälarenergi Elnät AB, Fibra AB, Mälarenergi Vattenkraft AB och Mälarenergi Försäljning AB och Mälarenergi Fastighet AB.

Mälarenergi ska samverka med andra kommuner och intressenter i regionen i syfte att bidra till en hållbar utveckling. Bolaget ska tillhandahålla tjänster och produkter inom infraservice, det vill säga el, värme, vatten, IT, energitjänster och service. Bolaget omfattar verksamheter med olika förutsättningar. VA- och elnätsverksamheterna är monopol som lever under reglerad särslagstiftning medan övriga delar bedriver sina verksamheter i konkurrens. I huvudsak ska bolaget verka i Mälardalen.

Resultatbudget

Mälarenergi budgeterar ett resultat efter finansnetto om 304 mnkr. Budgeten baseras på ett temperaturmässigt normalår för försäljning och produktion av värme, fjärrkyla, elnät och vatten. Brukningsavgiften för va (vatten och avlopp) höjs 2 % kommande året. Priset på värme ökar i snitt med 1,5 %. Elnätsavgifterna höjs i genomsnitt med 5 %.

Viktiga faktorer för koncernens framtida ekonomiska utveckling är elpriset till elbörsen, fjärrvärmepriset, leveransförmåga, anläggningarnas tillgänglighet, effektiviseringar, kundhantering, priset på elcertifikat, framtida prisutveckling på bränsle- och utsläppsrätter samt även utvecklingen inom handeln med el. Även framtida energipolitiska omställningar och regleringar kommer att påverka verksamheten.

Investeringar

Den totala investeringsbudgeten 2017 är 940 (970) mnkr. Effektivisering, reinvestering och exploatering är de största posterna under 2017. Investering för Block 7 är inarbetad i budgeten och uppgår under året till 232 mnkr. Mälarenergis tillgångar ökar till ca 9,2 miljarder kronor.

Investeringsplanen för perioden 2017 – 2021 uppgår till närmare 5 miljarder kronor utgör Över häften av investeringsplanen avser investeringar inom affärsområde Värme

Medarbetare

Personalstyrkan för 2017 budgeteras öka med 48 personer till 735 årsarbetare jämfört med 2016.

Uppföljning av ägardirektiv (reviderade 2015)

- *Bolagets soliditet ska uppgå till 35 % (soliditet beräknas som justerat eget kapital i procent av summa skulder och eget kapital).*
För 2017 beräknas soliditeten uppgå till 38,7 %.
- *Avkastning på totalt kapital exkl Vatten ska uppgå till 3-5 % (beräknas som rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av summa tillgångar).*
Koncernens avkastning på totalt kapital exkl Vatten beräknas bli 4,8 %
- *Bolaget ska lämna utdelning till ägarna med minst 53,7 Mkr årligen.*
Efter årsstämman beslut utdelas 53,7 Mkr.
- *Nivån på bolagets fjärrvärme- och VA-priser ska möjliggöra ett hållbart agerande och genom effektivitet inom bolaget vara i paritet med medelnivån bland jämförbara energibolag i Sverige.*
I den benchmarking som genomförs med hjälp av undersökningen "Nils Holgersson" har Mälarenergi trots höjning av bruksavgifterna för vatten, elnät och fjärrvärme priser som är betydligt lägre än medelnivån bland jämförbara energiföretag i Sverige.

Bostads AB Mimer

Bolagets uppgift är att skapa och förvalta ett bostadsbestånd som tillgodoser de boendes och bostadssökandes olika krav beträffande standard, storlek, utformning, läge, service, hyresnivå med mera. Genom affärsmässig samhällsnytta ska bolaget bidra kontinuerligt till en långsiktig hållbar utveckling.

Resultatbudget

Mimer budgeterar i likhet med 2016 ett positivt resultat före bokslutsdispositioner och skatt på 75 mnkr för 2017, varav reavinsten från fastighetsförsäljningar uppgår till 3 mnkr. Budgeten för 2017 kommer att tas vid Bostads AB Mimers styrelsemöte i december. I samband med detta beräknas även 2017 års hyresförhandling vara klar.

Investeringar

Investeringsvolymen 2017 beräknas uppgå till 1 000 mnkr. Avskrivningarna ökar med antalet färdigställda nybyggda fastigheter. Som en effekt av de nya redovisningsreglerna gällande komponentredovisning ser bolaget ökande avskrivningar. En större del av underhållet kommer att klassificeras som investeringar jämfört med tidigare regler. Vidare tillkommer nedskrivning i underhållsprojekt. I budget 2017 beräknas det beloppet till ca 15 mnkr.

För tioårsperioden 2017 – 2026 beräknas investeringarna till 9,4 miljarder kronor. Beräkningarna är en preliminär skattning som bygger på nyproduktion av ca 2 000 lägenheter, ombyggnation av nästan 5 000 lägenheter samt allmänt underhåll på 200 mnkr per år.

Medarbetare

För medelantalet anställda förväntas en ökning med 12 personer till 145 jämfört med 2016.

Uppföljning av ägardirektiv (reviderade 2015)

- *Bolaget ska långsiktigt ha en soliditet på lägst 25 %. Den får ej understiga 20 %. (Soliditet beräknas som justerat eget kapital i procent av summa skulder och eget kapital).*
I budgeten för 2017 beräknas soliditeten uppgå till 23,3 %. Med de aktuella bygg- och ombyggnationsplanerna finns det en uppenbar risk att soliditeten inom en relativt snar framtid sjunker under 20 procent.
- *Direktavkastning utifrån marknadsvärde ska lägst uppgå till 3,5 % under en rullande fyraårsperiod (beräknas som driftnetto i förhållande till fastigheternas genomsnittliga marknadsvärde).*
För 2017 beräknas direktavkastningen utifrån marknadsvärden uppgå till 3,4 %.
- *Bolaget ska ge ägaren årlig utdelning som uppgår till statslåneräntan + 1 % beräknat på bolagets aktiekapital.*
Utdelningen 2017 beräknas i enlighet med ägardirektivet till statslåneräntan + 1 %. Aktuell utdelningen är beräknad till 1,8 mnkr
- *Hyrorna ska hållas på en konkurrenskraftig och marknadsmässig nivå i jämförelse med de större SABO-företagen i Mälardalen*
Vid en jämförelse från 2015 ligger Mimers nivå bra till i jämförelse med ett vägt medelvärde bland större SABO-företag i Stockholm-Mälardalsregionen.
- *Ett uppdrag är att producera minst 1000 lägenheter under perioden 2015-2020.*
Rörelsekostnaderna för 2017 ökar jämfört med prognosen för 2016. Främsta anledningarna till detta är anpassning av organisationen till målen för nybyggnation samt drift av ett ökat bestånd. Mimer kommer under 2017 att bibehålla de höga ambitioner på underhållet som sattes redan 2015.

Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB (VSSF AB)

Koncernen VSSF AB bildades år 2002 med uppgift att förvärva, förvalta och utveckla fastigheter i Västerås som inte primärt används för ägarens kärnverksamheter, men som är strategiskt viktiga för ägaren och för stadens utveckling. I bolaget ingår de helägda dotterbolagen Västerås Flygfastigheter AB, Geddeholms AB, Utvecklingsfastigheter i Västerås AB, Fastighetsaktiebolaget Elledningen och Västerås Fastighet Kungsängen AB.

Resultatbudget

För år 2017 budgeteras ett nollresultat. Prognosen för 2016 väntas uppgå till 7,1 Mkr varav 2,8 mnkr avser jämförelsestörande post avseende återförd nedskrivning. För 2017 beräknas rörelse-kostnaderna öka med 5,3 mnkr jämfört med prognosen för 2016.

Budgeten grundas på befintligt fastighetsbestånd. Diskussioner om fastighetsförsäljningar har påbörjats vilket i så påverkar intäkter, kostnader, resultat och soliditetsmått.

Investeringar

Inga investeringar är planerade för 2017.

Medarbetare

Bolaget kommer inte att ha några anställda.

Uppföljning av ägardirektiv (reviderade 2015)

- *Bolaget ska successivt stärka sin soliditet utifrån 2014 års nivå (soliditet beräknas som justerat eget kapital i procent av summa skulder och eget kapital).*
Soliditeten i bokslut 2014 var 25,4 %. I budgeten för 2017 beräknas soliditeten uppgå till 26,6 %. (25,6 % enligt prognos 2, för 2016)
- *Direktavkastningen ska vara lägst 5,5 % (beräknas som driftnetto i förhållande till fastigheternas genomsnittliga bokförda värde).*
Direktavkastningen för år 2017 beräknas uppgå till 4,7 %, (5,2% enligt prognos 2 för 2016)
- *Bolaget ska aktivt arbeta för att minska vakansgraden i lokalbeståndet.*
Att aktivt arbeta för att minska vakanserna ingår i målen för 2017.

Nya Västerås Flygplats AB

Syftet med att bedriva verksamheten i bolagsform är främst att ägaren genom sitt ägande kan bidra till goda kommunikationsmöjligheter för näringsliv och privatpersoner i regionen.

Antalet landningar budgeteras till 21 000 och antalet passagerare budgeteras till 123 000 personer för 2017. Den uppskattade ökningen av passagerarantalet uppgår till 1,5 % jämfört med prognosen för 2016. Fraktvolymer budgeteras i likhet med 2016 till 0.

Resultatbudget

Verksamheten bär inte sina kostnader. Prognosen för 2016 var i delårsboklutet per 31 augusti -33,7 mnkr för Nya Västerås Flygplats AB och - 9,5 mnkr för flygplatsverksamheten i Västerås Stadshus AB, sammanlagt - 43,2 mnkr. Den senaste prognosen som redovisades i samband med kommunstyrelsens beslut om utökad kreditram 2016-11-23 visar att underskottet ökat till att sammantaget uppgå till - 59,5 mnkr. I resultatet ingår underskottet för flyglinjen till Helsingfors.

Det budgeterade resultatet för 2017 är -31,1 mnkr.

Investeringar

Bolaget har budgeterat investeringar för 1,7 mnkr. Investeringarna avser huvudsakligen Datorer, inventarier och miljöinsatser.

Medarbetare

Medelantalet anställda förväntas minska med tre personer till 35 i budgeten för 2017 jämfört med 2016.

Mälarhamnar AB

Mälarhamnar AB har varit verksamt sedan årsskiftet 2000/2001 och ägs till 55 % av Västerås stad och till 45 % av Köpings kommun.

Bolaget ska genom hamn- och terminalverksamhet i Köping och Västerås på affärsmässiga grunder erbjuda det lokala och regionala näringslivet kostnadseffektiva och miljömässigt fördelaktiga lösningar inom hamn- och terminaltjänster.

En tuff vår och sommar i flera olika branscher har påverkat verksamheten negativt. Gruv- och stålindustrins nedgång fortsätter att ge återverkningar på bolagets intäkter. De kinesiska stålpriserna slår på hela världsmarknaden. Avstängningen av Södertäljebron har lett till uteblivna spot-affärer för Mälarhamnar AB.

Resultatbudget

Budgeten bygger på antagande om viss volymökning 2017.

För 2017 budgeteras ett positivt resultat på 6,9 mnkr vilket är en ökning jämfört med 1,1 mnkr i prognosen för 2016. Omsättningen förväntas öka med 2,7% jämfört med prognosen för 2016.

Investeringar

Under 2017 planeras uppförande av magasin för utökad lagerkapacitet som efterfrågas av kunder. Ev. övriga tillkommande investeringar kommer värderas utifrån ett affärsmässigt perspektiv. Investeringsbudgeten för 2017 beräknas uppgå till 17,8 mnkr.

Medarbetare

Stora pensionsavgångar väntas under det kommande året. Antalet årsarbetare beräknas under 2017 minska med 3,5 till 60,5 årsarbetare jämfört med 2016.

Uppföljning av ägardirektiv (reviderade 2013)

- *Bolaget ska ge en avkastning på lägst 5 % på totalt kapital senast 2016 (beräknas som rörelseresultat plus finansiella intäkter i procent av summa tillgångar). I budget 2017 beräknas avkastningen på totalt kapital bli 5 %.*
- *Soliditeten ska senast år 2017 vara lägst 30 % (soliditet beräknas som justerat eget kapital i procent av summa skulder och eget kapital). För år 2017 beräknas soliditeten uppgå till 41 %.*
- *Bolaget ska erlagga en årlig utdelning till ägarna om lägst 700 000 kr, att fördelas mellan ägarna utifrån ägarandel.*
Bolaget har budgeterat för en utdelning till ägarna om 700 000 kr, varmed Västerås stad erhåller motsvarande ägarandelen 385 000 kr.

Västerås Marknads- och Näringslivsaktiebolag

Västerås marknad & näringsliv ABs övergripande uppdrag är att bidra till Västerås stads attraktionskraft. Bolaget ska arbeta för att attrahera människor, verksamheter och kapital till Västerås. Bolaget ska i samverkan med näringslivet och andra aktörer utveckla Västerås som en attraktiv boende-, arbets-, etablerings-, besöks-, och mötesort. Bolaget ska också bidra till den långsiktiga kompetensförsörjningen genom att väcka intresse och kunskap för teknik och naturvetenskap.

Resultatbudget

För 2017 budgeteras ett resultat uppgående till – 24,6 mnkr, jämfört med budget för 2016 som är -21,9 mnkr.

Investeringar

Bolaget budgeterar investeringar om 0,1 mnkr för år 2017.

Medarbetare

Medelantalet anställda förväntas öka med 1 person från 29 till 30 i budgeten för 2017 jämfört med prognosen för 2016. Bolaget avser att under 2017 tillsätta en VD-assistent.

Uppföljning av ägardirektiv (antagna 2015)

Ägardirektiv för Västerås marknads- och näringslivsaktiebolag har antagits under hösten 2015.

- *Bolaget ska eftersträva att skapa en stabil ekonomi på både kort och lång sikt och ska agera så att ägarens risker minimeras.*
- *Soliditeten ska vara lägst 20 % som genomsnittlig nivå över en treårsperiod (soliditet beräknas som justerat eget kapital i procent av summa skulder och eget kapital).*

Det budgeterade resultatet 2017 förutsätter att bolaget får koncernbidrag.

- *I den ekonomiska planeringen och utfallet ska de olika affärsområdena redovisas var för sig.*
Budget har upprättats och utfall följs upp per affärsområde och totalt för hela bolaget.

Sammanställning budget 2017 - bolagen

	Mälarenergi AB	Bostads AB Mimer	VSSF AB	Västerås Flygplats AB	Mälar- hamnar AB	Västerås marknads- och näringslivs AB
<i>Stadens ägarandel</i>	100%	100%	100%	100%	55%	100%
<i>Omsättning</i>	3 236,1	926,7	52,3	15,8	118,0	21,9
<i>Avskrivningar</i>	-510,1	-204,3	-15,6	-3,9	-13,7	-0,5
<i>Rörelseresultat</i>	390,1	161,4	8,1	-30,5	8,0	-24,5
<i>Finansnetto</i>	-85,7	-86,4	-8,1	-0,6	-1,1	-0,1
Resultat före boksluts- dispositioner och skatt	304,4	75,0	0,0	-31,1	6,9	-24,6
Prognos 2016	286,0	75,0	7,1	(-43,2) -59,5	114,9	-20,4

INVESTERINGAR (Mkr)

Företag	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017
<i>Mälarenergi AB</i>	796	970	921	940
<i>Bostads AB Mimer</i>	764	800	850	1 000
<i>V-ås Stads Strategiska Fastigheter AB</i>	27	10	6	0
<i>Västerås Flygplats AB</i>	3	3	7	2
<i>Mälarhamnar AB</i>	23	24	10	18
<i>V-ås marknads- och näringslivs AB</i>	0	0	0	0

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

Företag	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017
<i>Mälarenergi AB</i>	659	665	687	735
<i>Bostads AB Mimer</i>	125	128	133	145
<i>Västerås Flygplats AB</i>	32	37	38	35
<i>Mälarhamnar AB</i>	72	74	64	61
<i>V-ås marknads- och näringslivs AB</i>	17	30	29	30